

Archeologierapport

Oudsbergen, Wijshagerkiezel

Verslag van de archeologische begeleiding van werken
Projectcode 2023A209

Historisch en Archeologisch Advies, Studies en Toegepast onderzoek

verwijzing: VAN DE KONIJNENBURG, R., DE NUTTE, G. en JANSSEN, J., (2023), Oudsbergen, Wijshagerkiezel, archeologierapport, HAAST-rapport 2023-17, Bree, D/2023/12654/17

Rik van de Konijnenburg, Grauwe Torenwal 6/00/1, B-3960 Bree (BE)
Mob. 0496 209 018 - e-mail: rik.vandekonijnenburg@telenet.be

Projectcode:	2023A09
Naam erkende archeoloog:	Rik van de Konijnenburg
Erkenningsnummer:	OE/ERK/Archeoloog/2015/00041
Locatiegegevens:	zie gegevens archeologienota: URI: https://id.erfgoed.net/archeologie/archeologienotas/12531
Lambertcoördinaten onderzoeksgebied:	X: 232201.40 Y: 199830.21 X: 234042.61 Y: 200489.27
Kadastergegevens:	Zie fig. 2: kadastraal plan
Topografische kaart:	Zie fig. 3: topografische kaart
Alle betrokken actoren:	Rik van de Konijnenburg (erkend archeoloog), Glenn De Nutte (erkend archeoloog) Joan Janssen (archeoloog)
Betrokken personen buiten het project:	
Contact:	Rik.vandekonijnenburg@telenet.be , 0496 209 018

© 2023 HAAST bvba, *Grauwe Torenwal 6/00/1, B-3960 Bree*

Foto's: HAAST – Rik vd Konijnenburg (tenzij anders vermeld)

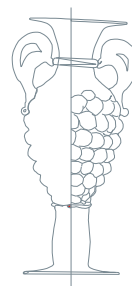
Tekeningen: HAAST (tenzij anders vermeld)

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt worden door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke wijze ook, zonder voorafgaandelijke schriftelijke toestemming van de uitgever.

Wettelijk depot: D/2023/12654/17

Copyright reserved. No part of this publication may be reproduced in any form, by print, photoprint, microfilm or any other means without the permission from the publisher.

COVERFOTO: Zone 2, Wijshagerkiezel, deel van het oostelijke gedeelte

INHOUDSTAFEL

INHOUDSTAFEL

1. BESCHRIJVEND GEDEELTE

1.1. WETTELIJK KADER

1.2. ONDERZOEKSOPDRACHT

1.2.1. Vraagstelling

1.2.2. Randvoorwaarden

2. WERKWIJZE EN STRATEGIE

2.1. Motivering onderzoeksstrategie

2.2. Organisatie van het vooronderzoek

2.3. Gebruikt materiaal

2.4. Motivering eventueel afwijkende methodiek

2.5. Inbreng specialisten

2.6. Algemene wetenschappelijke advisering

3. ASSESSMENTRAPPORT

3.1. AARDKUNDIGE OPBOUW VAN HET PLANGEBIED

3.2. DE AANGELEGDE VLAKKEN

3.3. BESLUIT

3.4. BEANTWOORDING VAN DE ONDERZOEKSVRAGEN LANDSCHAPPELIJK BOORONDERZOEK

3.5. CONFRONTATIE MET HET BUREAUONDERZOEK

3.6. Samenvatting

4. BIBLIOGRAFIE

4.1. LITERATUUR

4.2. INTERNETBRONNEN

5. LIJST VAN DE AFBEELDINGEN

6. BIJLAGEN

7. FOTOLIJST

8. SPORENLIJST

9. VONDSTENLIJST

1. Beschrijvend gedeelte

1.1. Wettelijk kader

Deze nota is het verslag van de archeologische begeleiding van werken zoals voorgeschreven in het programma van maatregelen toegevoegd aan de archeologienota ID12531.

(<https://id.erfgoed.net/archeologie/archeologienotas/12531>)

Het projectgebied is gesitueerd ten zuidoosten van de dorpskern van Wijshagen.

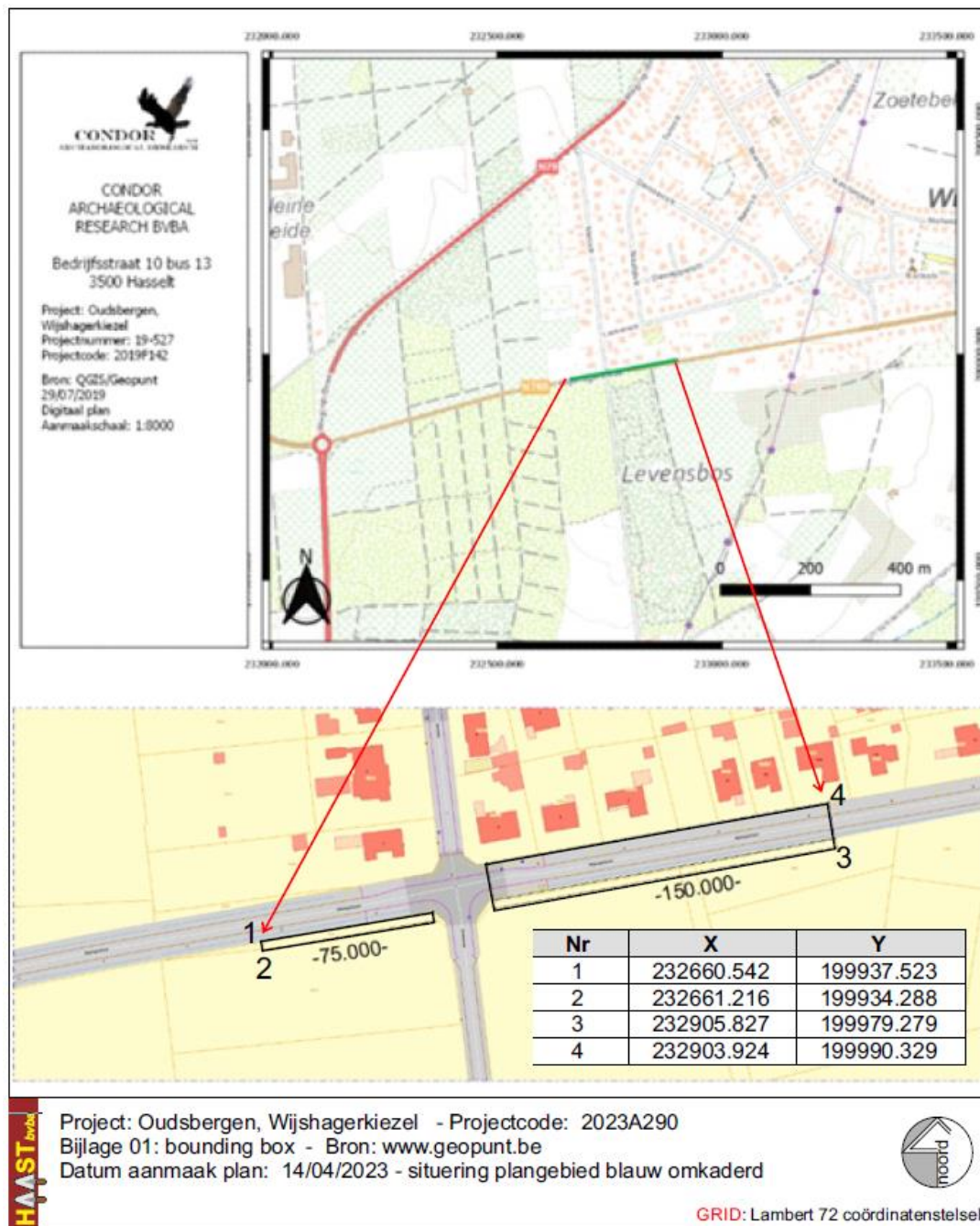
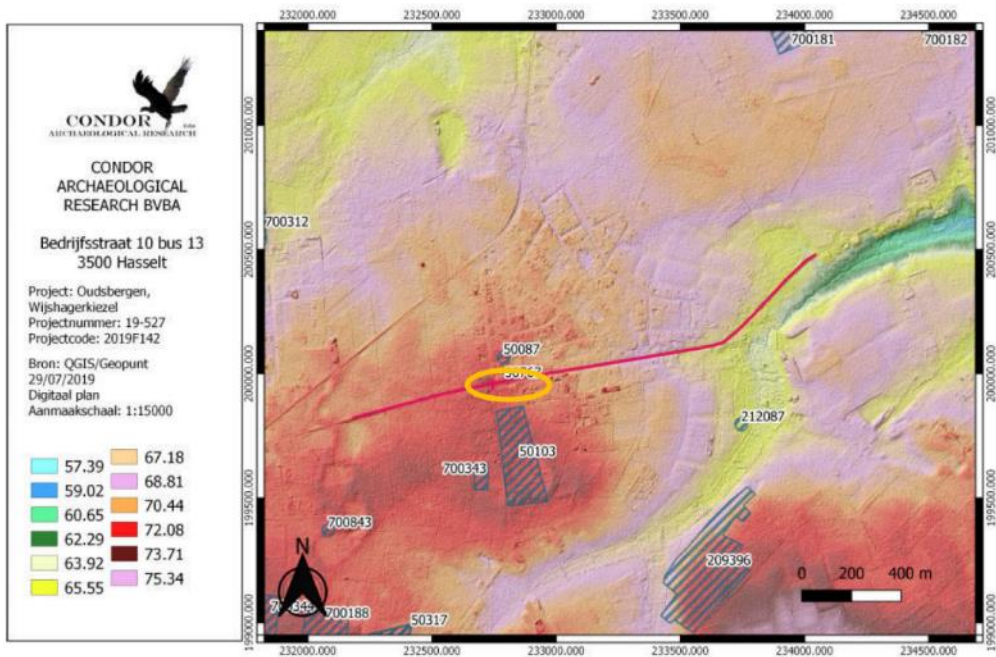

Fig. 1: Het afgebakende gebied zoals opgenomen in het programma van maatregelen van archeologienota ID 12531 en het afgebakende gebied geprojecteerd op het GRB met afmetingen van de onderzoekszone

1.2. Onderzoeksoopdracht

Afbeelding 5.1.2. Verwachtingskaart voor sporen van begravingen van landbouwers; geel hoog.

In de oranje zone op de kadasterkaart, de topografische kaart en Afbeelding 5.1.2 binnen het Verslag van de Resultaten, wordt gezien specifieke hoge archeologische verwachtingen, de aard van de huidige gebruik als openbare weg, de aard van de toekomstige werkzaamheden het advies uitgebracht voor een archeologische begeleiding conform opgraving. Dit is namelijk de meest geschikte, optimale en/of strategische onderzoeksmethode.

Op die manier kan op het ogenblik van de uitvoering der civiele werken zelf worden voldaan aan de plicht tot het veilig stellen van eventueel aanwezige archeologische resten. ... Op basis van de resultaten van het bureauonderzoek vormt deze specifiek deelzone een middelhoge archeologische verwachting voor nederzettingen van landbouwers als een hoge archeologische verwachting voor sporen van begravingen uit de IJzertijd als fenomenen gelinkt aan een Romeinse cultusplaats. (programma van maatregelen archeologienota 12531, p.6 – 7.¹)

1.2.1. Vraagstelling

Voor het onderzoek werden de volgende onderzoeksvragen opgesteld (nota archeologie ID 12531):

- Geo(morfo)logie en bodemopbouw
 - Hoe is de (bewaarde) opbouw van het natuurlijk ontwikkeld bodemprofiel?
 - Hoe is de stratigrafie in archeologische (antropogene) zin? Hou hierbij rekening dat er een wetenschappelijk discours is dat zegt dat bepaalde grafheuvels geen

¹ Archeologienota ID 1231, DEVILLE, T., HOUBRECHTS, S., SIMONS, R. en DE NUTTE, G., 2019, Wijshagerkiezel, Wijshagen – Gemeente Oudsbergen. Archeologienota door middel van archeologisch bureauonderzoek en landschappelijk booronderzoek, Condor rapporten 527, Hasselt (URI: <https://id.erfgoed.net/archeologie/archeologienotas/12531>)

antropogene opwerpingen zijn maar reeds bestaande natuurlijke verhevenheden waarin men de graven plaatste.

- Werden er ophogingslagen aangetroffen? Zo ja, wat is de datering en samenstelling van deze lagen en zijn deze archeologisch relevant? En hoe is deze te onderscheiden?
 - Op welke diepte(s) bevinden zich eventueel relevante archeologische niveaus?
 - Is er sprake van (sub-)recente verstoringen en post-depositionele processen? En wat is het effect daarvan op de eventuele aanwezige en/of te verwachten archeologische resten?
- Sporen, structuren, vondsten en paleo-ecologische resten
- Indien het onderzoek geen archeologische fenomenen oplevert of categoriaal beperkte (bijvoorbeeld alleen losse vondsten) welke verklaring is hiervoor te geven?
 - Is er (bijvoorbeeld) sprake van verstoring van antropogene of natuurlijke en/of beperking van archeologische waarnemingsmogelijkheden? Nemen de civiele werkzaamheden eerder plaats in niet archeologische relevante niveau's? Of is er sprake van aantoonbare afwezigheid van bewoning en/of actief landgebruik of van een combinatie van genoemde factoren?
 - Indien het onderzoek wel archeologische fenomenen heeft opgeleverd, hoe kan de vindplaats beschreven en geïnterpreteerd worden? Hierbij rekening houdend met volgende punten:
 - 1: Wat is het aantal, de aard, de datering, plaats, omvang, horizontale en verticale spreiding van de begrenzing van sporen en structuren? Hoe is hun samenhang? Wat is de spoordichtheid van het geheel?
 - 2: Werd er muurwerk aangetroffen? Wat is de aard, functie, ligging en datering van dit muurwerk?
 - 3: Indien grondsporen zijn aangetroffen: op welk niveau zijn deze leesbaar?
 - 4: In de welke mate is uit de stratigrafie (profielen en vlakken en de relatie tussen sporen, structuren, e.d. een relatieve datering en fasering af te leiden?
 - 5: Kunnen binnen de vindplaats(en) verschillende complextypes, verschillende functies worden onderscheiden?
 - 6: Van welk vindplaatstype en welke datering(en) is er sprake?
 - 7: Is er een Romeinse factor aanwezig? Zo ja, hoe attesteert deze zich? Kan deze in verband gebracht worden met de zogenaamde nabijgelegen cultusplaats én wat zijn hiervoor de (on)rechtstreeks aanwijzingen voor?
 - 8: Is er een Bronstijd en/of Vroege-IJzertijd factor aanwezig? Zo ja, hoe attesteert deze zich?
 - 9: Zijn er aanwijzingen voor landgebruik (off-site patronen) in de zin van wegen, percelering, akkers, grondstofwinning, ...?
- Begravingen
- Op basis van de resultaten van het bureauonderzoek bestaat er een gerede verwachting voor sporen van begravingen. Indien binnen de te begeleide zone graven voorkomen dan worden ook de volgende onderzoeksvragen beantwoord:

- 1: Werd er een afbakening (of aanwijzing van het bestaan) van het begravingsareaal gevonden?
 - 2: Wat zijn de oudste en meest recente dateringen?
 - 3: Met welke type(s) van begravingen heeft men hier te maken?
 - 4: Wat is de eventuele relatie met de begravingen en de nabijgelegen reeds bekende begravingen en/of nedezettings?
 - 5: Wat is de begravingsdensiteit uitgedrukt in minimum aan individuen per oppervlakte?
 - 6: Zijn er elementen die kunnen wijzen op een begrafenisritueel? Zo ja, welke informatie valt hieruit af te leiden?
 - 7: Kan/Is er sprake zijn van een spatiale organisatie?
 - 8: Zijn er binnen de populatie, groepen aan te wijzen die als verwantschapsgroepen geïnterpreteerd kunnen worden? Bijvoorbeeld door de wijze van begraven, of de locatie van de graven en de samenstelling naar geslacht en leeftijd?
 - 9: Kunnen er op basis van eventuele patronen in het grafritueel statusgroepen worden gereconstrueerd? En zo ja, bestaat er een relatie tussen gezondheid en status; waren personen die tot een zogenaamde hogere statusgroep behoorden gezonder en leefden zij langer?
 - 10: Wat is het geslacht, de leeftijd en de gezondheid van de verschillende individuen?
 - 11: Wat is de aard van de eventuele grafgiften, op welke plaats bevinden deze zich en wat is hun symboliek?
 - 12: Wat is het fysieke aspect van de eventuele funeraire structuren?
 - 13: Kunnen er aan de hand van de archeologische waarnemingen uitspraken gedaan worden per fase en per individu over de vorm, aard, afmeting, materiaalgebruik, assemblage, attributen en/of uiterlijk aspect van de funeraire structuur?
 - 14: Welke post-depositionele processen kunnen waargenomen worden?
 - 15: Bevinden er zich binnen de begravingscontext nog resten van grafstenen, of andere sporen van een fysieke aanduiding van het graf?
 - 16: Hoe werden secundaire begravingen behandeld? Bestond er een vorm van organisatie?
 - 17: Op welke manier werden kinderen begraven?
 - 18: Zijn er aanwijzingen voor bewaarde kledijattributen en/of textielresten? Wat is hun aard en wat vertellen deze over het individu?
 - 19: Bevinden er zich binnen de grafcontext intentioneel begraven gebruiksvoorwerpen en wat was hun functie?
 - 20: In hoeverre levert de praktijk van deze opgraving methodische en technische gegevens op of nieuwe inzichten die relevant kunnen zijn voor toekomstig onderzoek van funeraire contexten?
- Vondsten en paleo-ecologische resten
- Welke vondsten en welke paleo-ecologische resten zijn in de context van een laag, spoor, of structuur aangetroffen? In welke mate dragen zij bij aan de karakterisering hiervan (complextype)?

- Wat is de inschatting (assessment) van de paleo-ecologische genomen monsters. En wat is de te verwachten kwaliteit er van?
- Zijn er vondstconcentraties en wat is de aard hiervan?
- Welke datering is af te leiden uit vondsten in relatie tot sporen, structuren, lagen en profielen?
- Welke datering is af te leiden uit natuurwetenschappelijke gedateerde monsters in relatie tot sporen, structuren, lagen en profielen?
- In welke mate gaat het hierbij om vondsten en paleo-ecologische resten zonder context (aanleg- en stortvondsten, spoorloze vondsten)? Wat is hun aard, aantal en archeologische significantie? Wat is de horizontale en verticale spreiding?
- Hoe is per vlak de verhouding aanlegvondsten: vondsten uit sporen? Wat is de vondstdichtheid per vlak, per werkput, en in het geheel?
- Levert het organische en anorganische vondstmateriaal nieuwe inzichten inzake ontstaans- en bewoningsgeschiedenis van de site, eventueel ook over de materiële cultuur?
-
- Synthese
 - Hoe kan samenvattend na dit onderzoek de bewoningsgeschiedenis van het onderzoeksgebied beschreven worden? Hoe kaderen de resultaten van dit onderzoek binnen onze kennis (geschiedenis/ontwikkeling) van de vorstengraven van Wijshagen De Riet en de latere Romeinse cultusplaats?
 - Wat zijn de landschappelijke kenmerken van de locatie en zijn directe omgeving, voor, tijdens en na de onderzochte periode en welke conclusies kunnen getrokken worden over de invloed van de mens op de vorming van het landschap?
 - Welke verbanden zijn er te leggen met historische, historisch-landschappelijke, bouwhistorische en/of overige cultuurhistorische aspecten van het onderzoeksgebied in zijn omgeving?
 - Waarom zou men deze locatie uitgekozen hebben voor de ter plekke aangetroffen functie(s)?
 - Hoe vergelijkbaar is de onderzochte locatie met andere locaties in de archeo-regio met dit complextype en deze datering en hoe passen de bevindingen van het onderzoek in de archeo-regionale context? Denk hierbij aan de kwaliteitsaspecten representativiteit en ensemblewaarde.
- Kwaliteit
 - Wat is de fysieke kwaliteit (gaafheid en herkenbaarheid van sporen; conservering van (an)organisch vondstmateriaal en van ecologische resten) van het onderzoeksgebied? Welke verschillen zijn er t.a.v. dit aspect binnen het onderzoeksgebied (binnen verticale en/of horizontale grenzen; complextypen, periode, sites)?
 - Wat is de inhoudelijke kwaliteit (zeldzaamheid, informatiewaarde en ensemblewaarde) van het onderzoeksgebied en welke verschillen zijn er t.a.v. dit aspect binnen delen van onderzoeksgebied (binnen verticale en/of horizontale grenzen; complextypen, periode, sites)?

- Welke waarde is er samenvattend te geven aan het onderzoeksgebied en de daarin te onderscheiden delen (binnen verticale en/of horizontale grenzen; complextypen, periode, sites?) Ofwel is of zijn er behoudenwaardige vindplaatsen aanwezig binnen de grenzen van het plangebied? Beschrijf en beredeneer.
- Conclusies en aanbevelingen
 - Is er een verwachting dat buiten het nu onderzochte gebied nog resten van deze vindplaats aanwezig zijn en wat is de verwachting omtrent de fysieke en inhoudelijke kwaliteit daarvan?
 - Hoe verhouden de conclusies zich tot de resultaten van het eerdere onderzoek of andere bekende gegevens?

1.2.2. Randvoorwaarden zoals geformuleerd in de nota archeologie ID12531:

Kan als randvoorwaarde beschouwd worden: ***het geniet echter de voorkeur, maar dit dient afgestemd te worden met de toekomstige uitvoerder of deze mogelijkheid bestaat, om deze zone op voorhand te onderzoeken. Dit alvorens de civiele werkzaamheden hier van start gaan. Dit is enkel mogelijk als deze infrastructuurwerken enkel nog toegankelijk zal zijn voor plaatselijk verkeer of vlak na het opbreken van het bestaande wegdek***

2. Werkwijze en strategie

2.1. Motivering onderzoeksstrategie

Het programma van maatregelen zoals opgenomen in de nota archeologie ID 12531 voorzag in een begeleiding van de werken. Die begeleiding werd uitgevoerd door 3 archeologen. Er werd geen beroep gedaan op een aardkundige aangezien er geen ingewikkelde bodemstructuur werd aangetroffen of waargenomen. In zone 1, westelijke terreindeel, werd enkel de teelaarde verwijderd om nadien de zone aan te vullen met zand als onderlaag voor de aanleg van het fietspad. In het oostelijke deel, aanleg fietspad, riolering en heraanleg van de bestrating en heraanleg van de huisaansluitingen werd wat betreft het aan de zuidzijde van de weg te realiseren fietspad afgezien van begeleiding. Bij de aanvang van de werken, eerste werfvergadering op 25/01/2023, werd samen met de toezichthoudende erfgoedconsulent werd vastgesteld dat in die zone de nutsleidingen en funderingslaag voor de aanleg van het fietspad reeds waren aangelegd. De afgraving en graafwerken werden dagelijks opgevolgd met elke dag opmeting van het afgelegde traject wat betreft de rioleringswerken.

2.2. Gebruikt materiaal

De graafwerken werden uitgevoerd met een 21-tons graafmachine met een gave graafbak van 2,00 m breedte.

De locatie van de werkput, samen met de niveaus van de aangelegde vlakken werden ingemeten met een ALTUS APS-NR3 gps-toestel met een afwijking van 0,5 tot 1 cm horizontaal en verticaal van 0,8 tot 1,2 cm. Voor de metaaldetectie werd een toestel van het type Garrett Ace 250 gebruikt met materiaaldiscriminatie.

2.3. Motivering eventueel afwijkende methodiek

Niet van toepassing

2.4. Inbreng specialisten

Niet van toepassing

2.5. Algemene wetenschappelijke advisering

Niet van toepassing

3. ASSESSMENTRAPPORT

Voor het assessment van het projectgebied wordt verwezen naar archeologienota ID 12531. Aangezien er geen stalen zijn ingezameld tijdens het archeologisch onderzoek (cfr infra) is hiervan ook geen assessment opgenomen in dit verslag.

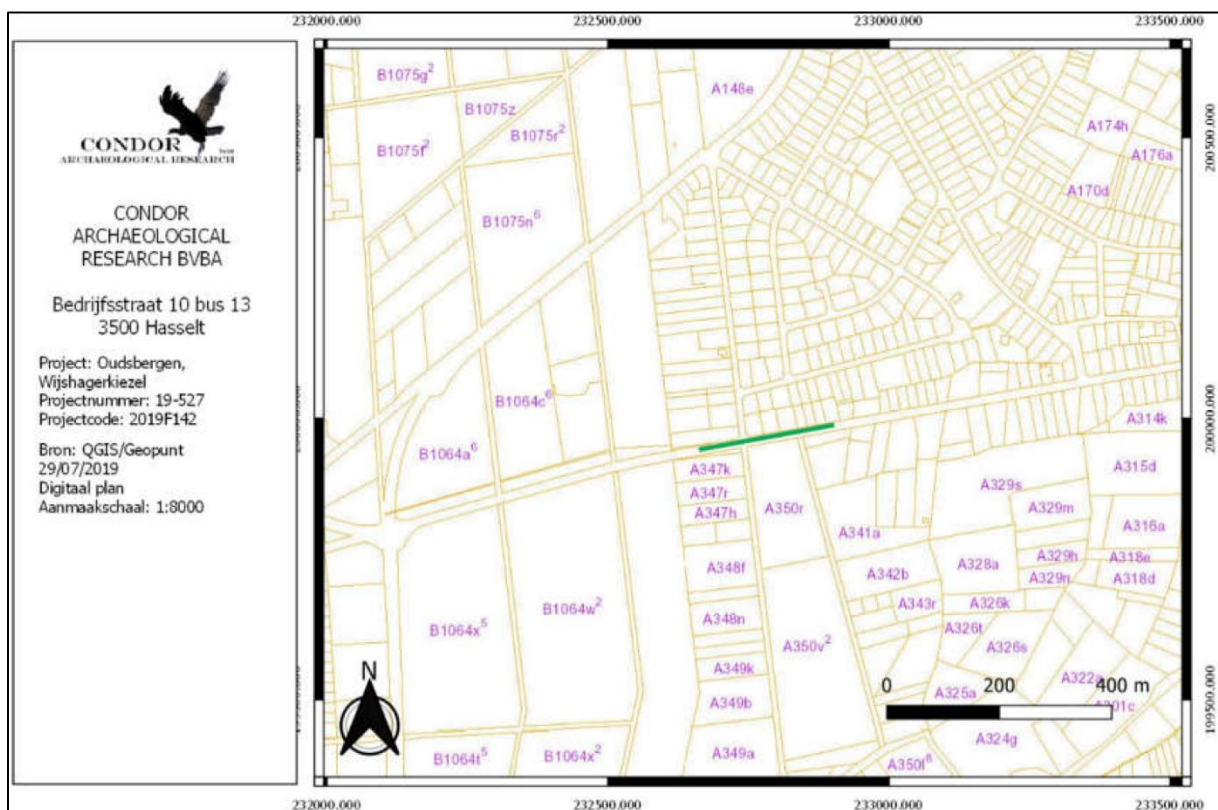

Fig. 4: afbakening van de op te graven zone zoals opgenomen in de archeologienota ID 12531

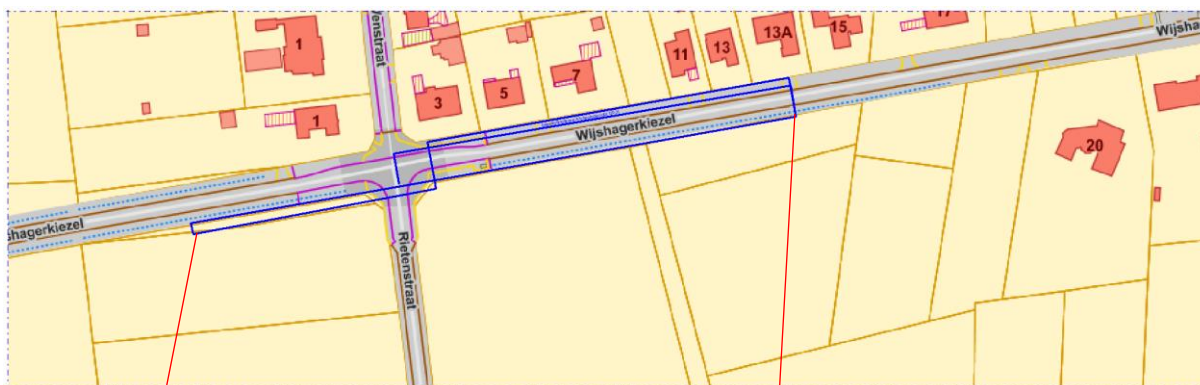

Fig. 5: afbakening van de zone geprojecteerd op het GRB

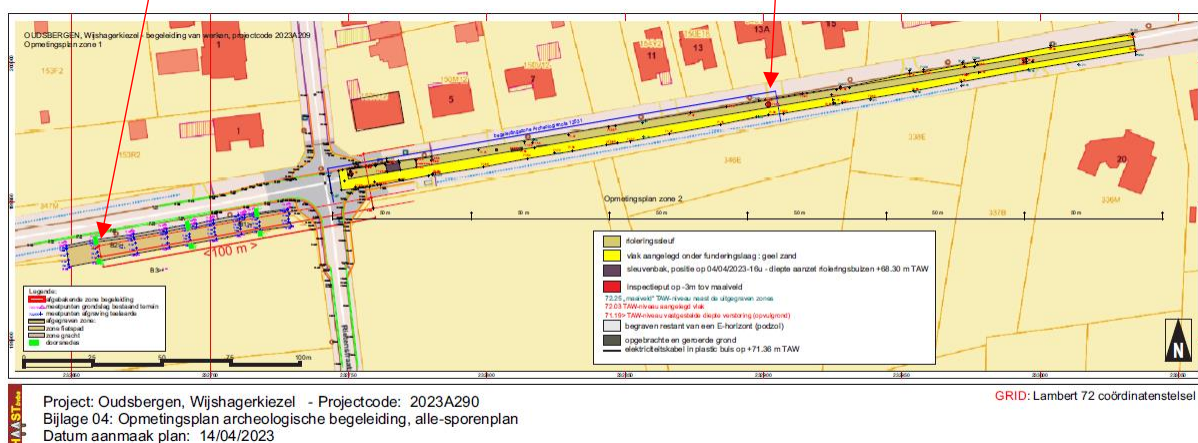

Fig. 6: algemeen opmetingsplan van de begeleide zones

3.1. Aardkundige opbouw van het plangebied

De bodemopbouw werd al beschreven in archeologienota ID12531:

Volgens de bodemkaart van Vlaanderen situeren zich in het afgebakende plangebied droge lemige zandgronden met weinig duidelijke humus en/of ijzer B-horizont (bodemserie Sbf)²

Profiel. Droge bruine podzolachtige bodem. Onder de Ap (A1) ligt een bruine humus B horizont waarin relatief weinig ijzer voorkomt. De C horizont vertoont roestverschijnselen tussen 90 en 125 cm diepte; Het grindmateriaal is op die diepte soms witgrijsachtig en vertoont vaak weinig of geen, of zeer onduidelijke roestvlekken, zodat de natuurlijke drainering niet altijd aangegeven wordt aan de hand van de diepte waarop de roestvlekken voorkomen.

Waterhuishouding. Sbf is een droge grond; de grondwatertafel ligt in de winter op meer dan 90 cm diepte.

² BAEYENS, L. en SANDERS, J., 1987, Bodemkaart van België. Verklarende tekst bij het kaartblad Meeuwen 48W, Centrum voor Bodemkartering, pp. 52-53

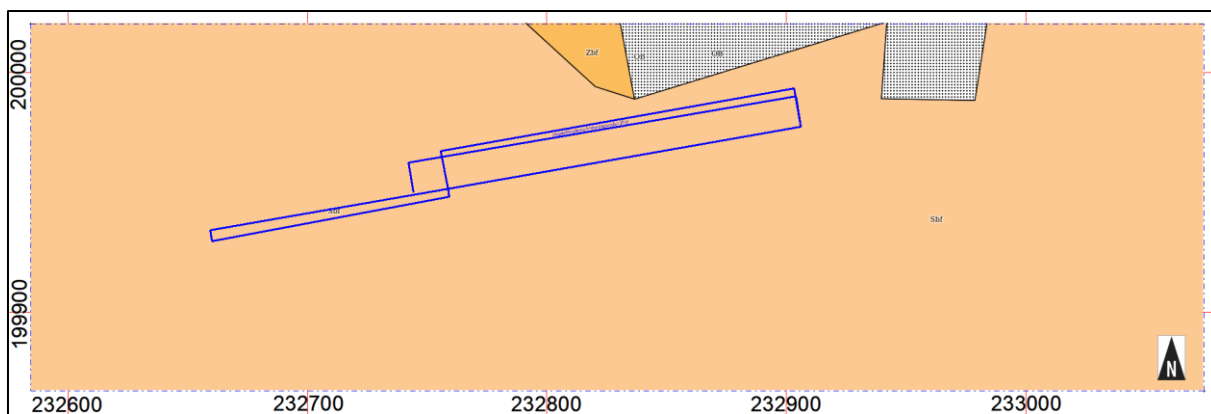

Fig. 7: de afgebakende zone aangeduid op de bodemkaart van België

In de **zone 1**, oostelijke zone waar enkel een fietspad wordt aangelegd, werden twee boorstalen genomen in het tracé van het fietspad, boringen 1 en 2, en ter vergelijking één in het aangrenzende bos, boringen 3. De boringen 1 en 2 werden gezet nà het afgraven van de strooisellaag tot op de maximale af te graven diepte.

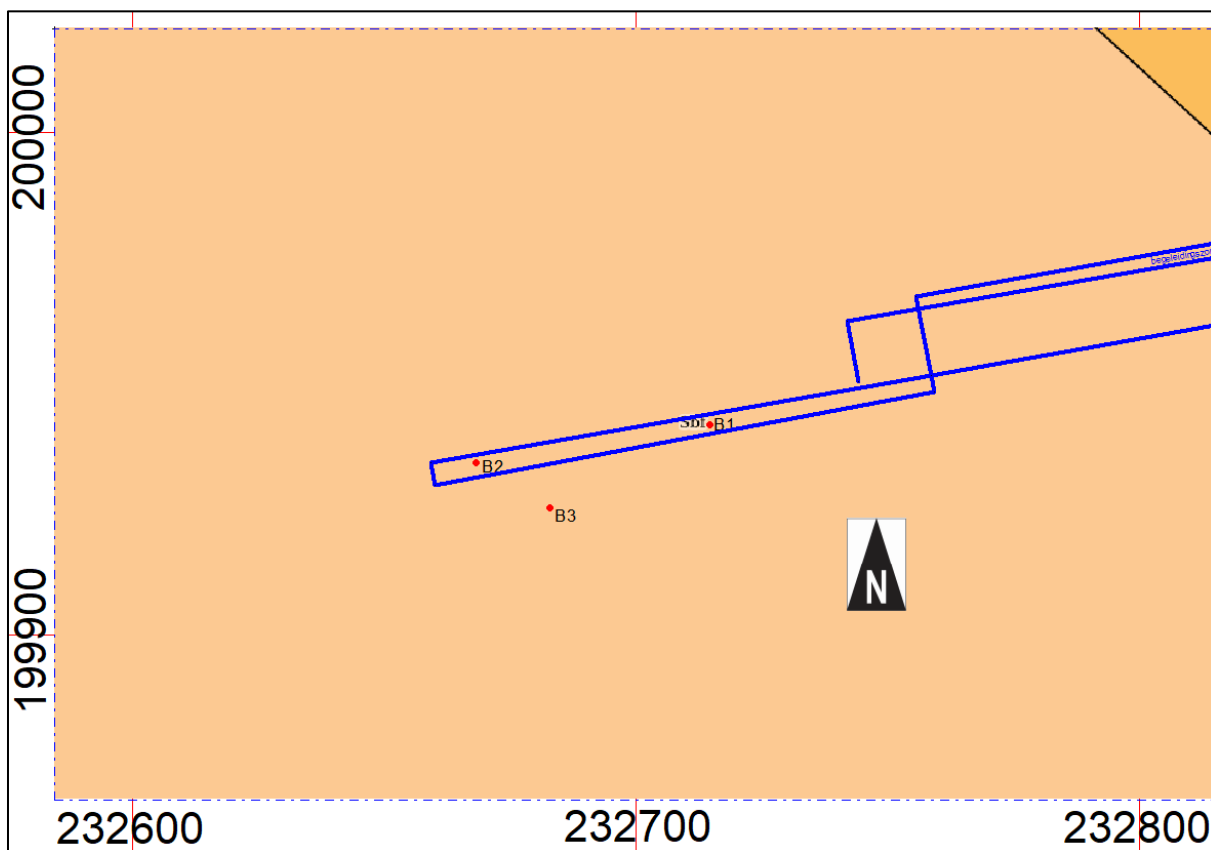

Fig. 8: situering van de boorpunten in zone 1, het oostelijke terreindeel

Boring 1: LB72-coördinaten: X= 232714,78 - Y=199941,82

Het boorstaal omvat een 6 cm dik restant van een vage B-horizont, lemig, licht plastisch zand, lichtbruin-geel gekleurd. Daaronder en dat tot de volledige boordiepte, zijnde 100 cm, bevindt zich

de C-horizont, een gele lemig zand horizont met heel sporadisch een spoor van ijzeraanrijking in de vorm van roestbruine spikkels.

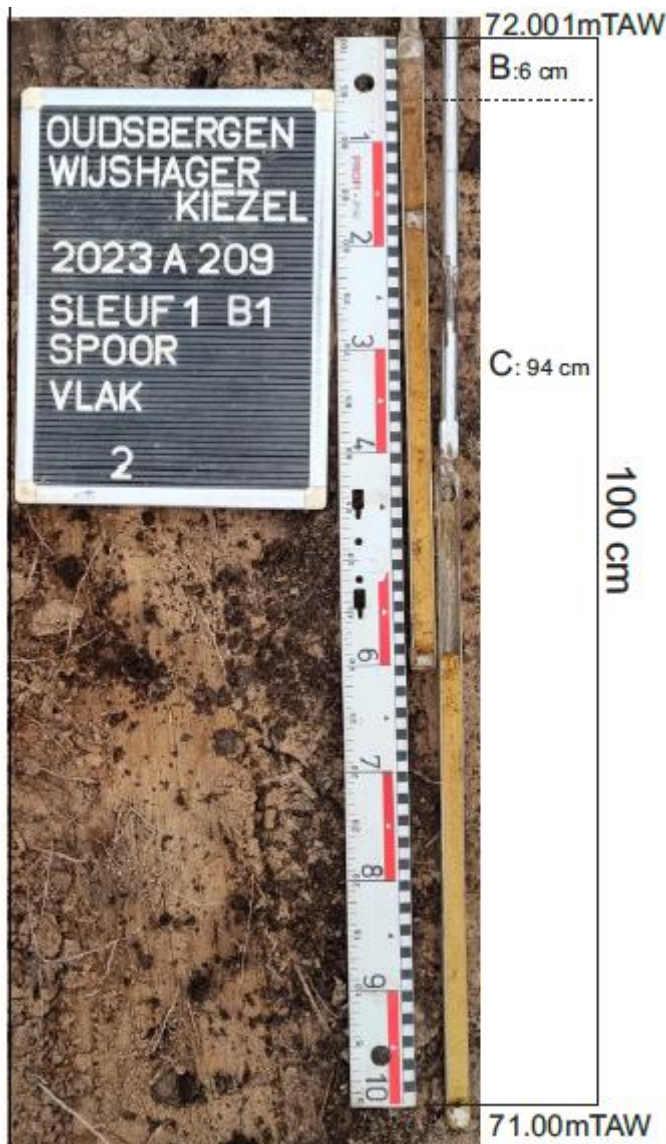

Fig. 9: Boorstaal 1

Boring 2: LB72-coördinaten: X= 232668,23 – Y= 199934,40

In boring 2 werd nog wortelhorizont, A-horizont, aangetroffen tot een diepte van 28 cm onder de maximale afgegraven diepte. Daaronder bevindt zich een B-horizont, een lichtbruine/bruingrijze horizont, licht lemig en zanderig, matig korrelig en licht plastisch met daarin sporadisch sporen van wortelresten. Vanaf een diepte van 37 cm werd de C-horizont aangetroffen; een gele lemig zand horizont met heel sporadisch een spoor van ijzeraanrijking in de vorm van roestbruine spikkels.

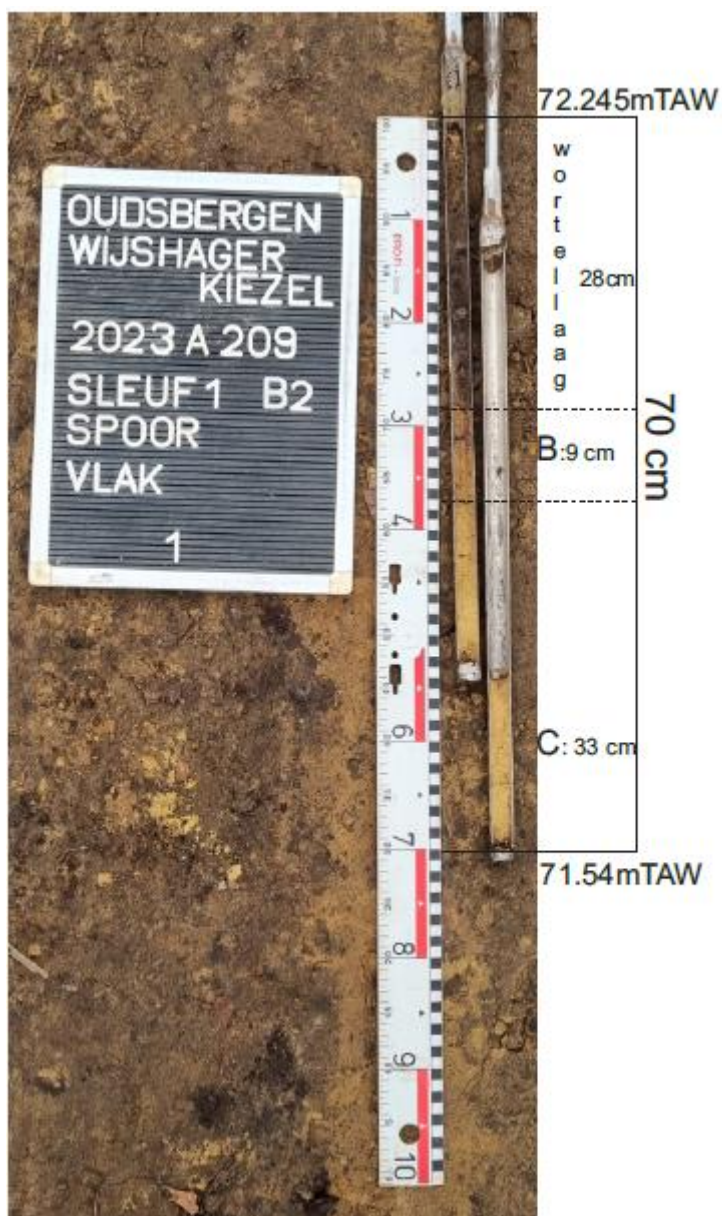

Fig. 10: Boorstaal 2

Boring 3 (in het bos): LB72-coördinaten: X=232682,85 – Y=199925,34

Aangezien de boringen 1 en 2 in de zone werden aangelegd waar de strooisellaag deels of geheel afgegraven werd voor de aanleg van het fietspad, en omdat die zone voor het afgraven deel uitmaakte van het ten zuiden aanpalende bos, werd ter vergelijking ook in het bos een boring gezet. Het boorstaal vertoont een strooisellaag van 12 cm, A-horizont, daaronder een B-horizont, een 19 cm dikke lichtbruine/bruigrijze horizont, licht lemig en zanderig, matig korrelig en licht plastisch met daarin sporadisch sporen van wortelresten. Vanaf een diepte van 29 cm werd de C-horizont aangetroffen; een gele lemig zand horizont met heel sporadisch een spoor van ijzeraanrijking in de vorm van roestbruine spikkels.

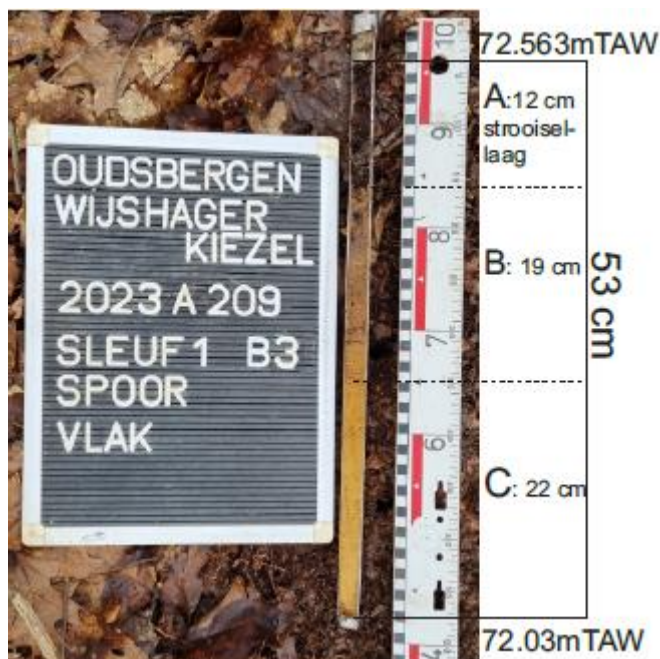

Fig. 11: Boorstaal 3, onder bos genomen.

In **zone 2**, de oostelijke zone waar riolering werd aangelegd samen met vernieuwing van het wegdek en nieuwe huisaansluitingen, werden geen boringen gezet aangezien de uit te graven sleuf voor aanleg van de riolering voldoende diep reikte om de stratigrafie van de bodem onder het wegdek te kunnen registreren. Over de volledige lengte waarin de werken gevolgd werden, werd onder de funderingslaag van het wegdek de C-horizont aangetroffen. De verwijderde wegoopbouw rustte onmiddellijk op een C-horizont met aan de top licht lemige zandlagen met ijzeraanrijking en daaronder zand waarin een horizontale gelaagdheid herkenbaar is (geel eolisch zand, licht lemig, matig fijnkorrelig, behorend tot de Formatie van Gent / formatie van Wildert).

Fig. 12: Bodemprofielen waargenomen tijdens de aanleg van de riolering

Heel sporadisch werden nog sporen aangetroffen van oude wortelstronken van boomwortels die tot onder het wegdek gegroeid waren. Eén keer werd een sleuf aangetroffen waarin een elektriciteitsleiding de straat dwarsste en éénmaal werd een opvullingslaag aangetroffen bestaande uit donkergrijze aarde vermengd met fijn bouwpuin en steenslag.

Fig. 13: de restanten van wortels, een elektriciteitskabel en een ophogingslaag/vulling met donkergrijze aarde en steenslag.

Ter hoogte van huisnr 7, werd een vermeend restant van een E-horizont aangetroffen. Echter slechts anderhalve meter verder bleek dit restant een deel te zijn van ene grijze opvulling vermengd met grind en aan de basis een smalle laag donkergrijze aarde. Nog meer westelijk ging dit helemaal over in een duidelijk opvullingslaag donkergrijze aarde vermengd met steenslag.

Fig. 14: Vermeend restant van een E-horizont dat verderop een opvullingslaag bleek te zijn vermengd met grind

3.2. De aangelegde vlakken

De westelijke zone, zone 1, waar enkel een fietspad wordt aangelegd, werden de werken gevolgd voor wat betreft het afgraven van de strooisellaag, de A-horizont. De werken werden gevolgd over een lengte van 120 m te rekenen vanaf het kruispunt van de Rietenstraat met de Wijsagerkiezel. Na het verwijderen van de strooisellaag, de maximaal af te graven diepte, bleek ook geen enkel archeologisch spoor zichtbaar te zijn in het aangelegde vlak. Heel de strook werd over een lengte van 120 m meermaals geïnspecteerd, maar daarbij werd geen enkele aanwijzing aangetroffen voor aanwezigheid van archeologische sporen. Ter verificatie van de bodemopbouw werden met een gutsboor twee boringen gezet in het aangelegde vlak en, ter verificatie van de oorspronkelijke bodemopbouw, werd één boring gezet in het bos op een 20-tal meter afstand van het tracé van het fietspad. (cfr. supra).

Voorafgaandelijk aan het verwijderen van de strooisellaag en nadat die laag afgegraven was, werd heel het terrein, ditmaal over een afstand van 120 meter lengte, in raaien van 1 meter breed met de metaaldetector onderzocht. Er werden enkel een paar drankblikjes aangetroffen, een bout van een machine of (zwaar) voertuig en een geplooid ijzeren band van 3 cm breed en ca. 25 cm lengte met daarin schroefgaten. De metaaldetectie leverde met andere woorden geen enkele archeologische interessante vondst op.

Aangezien er geen enkel archeologisch spoor werd aangetroffen in de archeologisch te begeleiden zone en er geen enkele archeologisch betekenisvolle vondst werd gedaan kan dit terreindeel vrij gegeven worden van verder archeologisch onderzoek. De te begeleiden zone werd na afgraven van de teelaarde gewalst en zal nu opgehoogd worden tot het niveau van de aanpalende straat. Ook na het aanwalsen van de zone werd het terrein nogmaals geprospecteerd zowel visueel als met de metaaldetector maar ook dat leverde geen enkel archeologisch resultaat op.

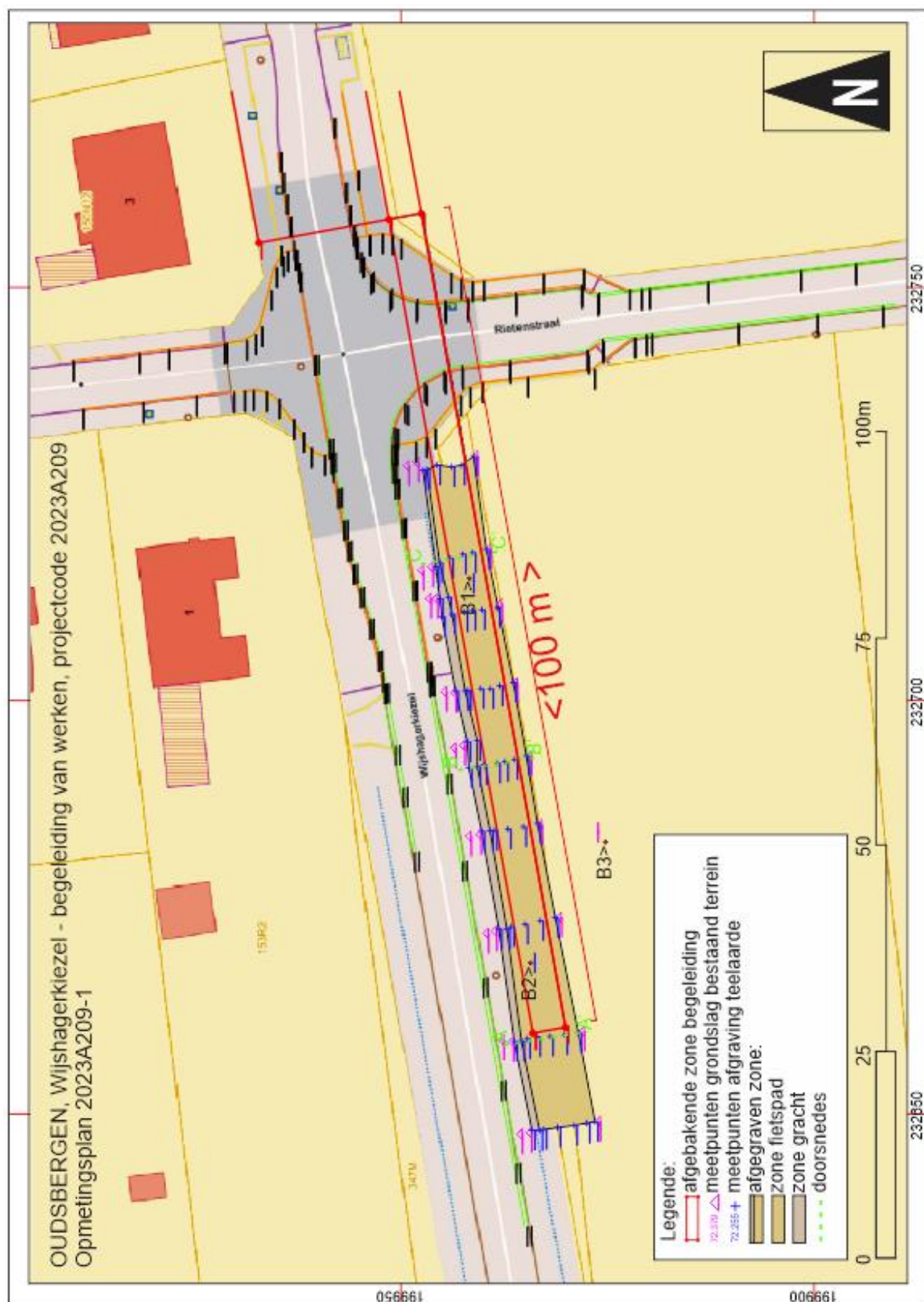

Fig. 15: Opmetingsplan van de te begeleiden zone 1, bron: J. Thomassen, landmeter-expert

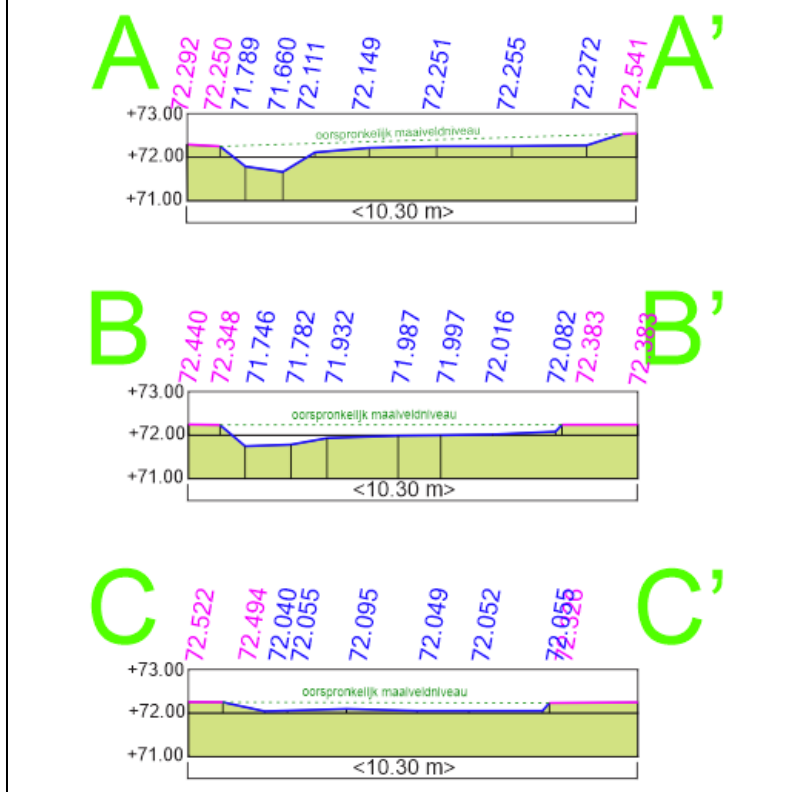

Fig. 16: terreinprofielen A, B en C op basis van de opmetingen van landmeter Thomassen

Fig. 17: foto's van het aangelegde vlak, vlak na de ontbossing en na de verwijdering van de strooisellaag (A-horizont)

Fig. 18: foto's van het aangelegde vlak na de verwijdering van de strooisellaag (A-horizont) en vlak voor het aanwalsen

Fig. 19: het vlak na het aanwalsen met links de gracht parallel aan de straat, de rood omcirkelde kilometerpaal geeft de afstand tot de Rietenstraat aan, zijnde 100 meter

In de oostelijke zone, zone 2, diende werken te worden gevolgd voor de aanleg van een fietspad aan de zuidzijde van de straat, de heraanleg van de straat met aanleg van nieuwe riolering en aan de noordzijde van de straat nieuwe huisaansluitingen.

Wat betreft de aanleg van het fietspad werd er eerder al op gewezen dat die werken over de volledige lengte van het tracé al voltooid waren in een eerdere fase. Hiervan waren wij niet op de hoogte gebracht en dit bleek een gevolg van aanleg van nutsleidingen (elektriciteitskabels). Bij die werken werd de strooisellaag verwijderd en deels naar de zuidkant geduwd, werd een kabelsleuf gegraven met daarna heropvulling over de volledige breedte van het nog aan te leggen fietspad. De opvullaag werd aangewalst en dient als onderfundering voor de afwerkingslagen van het fietspad.

Fig. 20: het tracé van het fietspad zoals aangetroffen bij aanvang van de werken en gecontroleerd samen met de toezichthoudende erfgoedconsulent.

Om een eerste indruk te krijgen van wat zich onder de fundering van de straat bevond werden de werken sporadisch opgevolgd vanaf het begin van de rioleringswerken. Daaruit bleek dat onder de funderingslaag van het asfalt onmiddellijk gele zanden aangetroffen werden. Die gele zanden zijn de oorspronkelijke C-horizont, zanden van eolische oorsprong behorend tot de formatie van Gent / formatie van Wildert.

Fig. 21: de eerste aanzet van verwijdering van de asfaltlaag ter hoogte van het kruispunt van de Wijshagerkiezel met de Martinlaan.

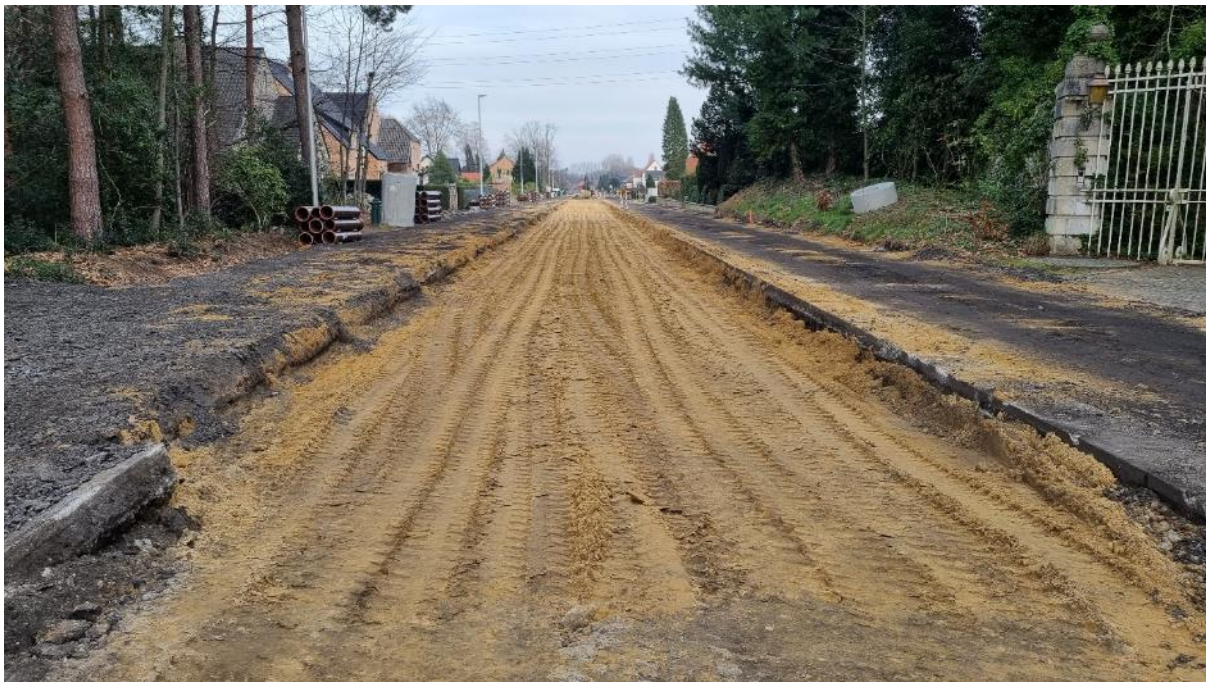

Fig. 22: De straat waar de asfaltlaag en funderingslagen nu volledig verwijderd zijn vanaf de Martinlaan tot aan de zone vanaf waar de archeologische begeleiding moest starten

Vanaf huisnummer 20, op fig. 22 is rechts de ijzeren toegangspoort naar de woning zichtbaar, werden de werken intensief begeleid. Het programma van maatregelen van archeologienota 12531 schreef een te begeleiden zone voor van 150 meter vanaf de kruising van de Wijshagerkiezel met de Rietenstraat richting Martinlaan. Het volledige tracé waarop begeleiding werd gedaan heeft een lengte van 290 m waarmee we een ruime marge hebben ten opzichte van de initieel afgebakende begeleidingszone.

Op geen enkel moment werd een archeologisch betekenisvol spoor waargenomen noch konden vondsten ingezameld worden. Voorafgaandelijk aan de aanleg van de rioleringswerken werd over heel het tracé van de straat de funderingslaag en het asfalt van de straat verwijderd waardoor een breed vlak ontstond waarin eventueel aanwezige sporen zouden waargenomen kunnen worden. Maar dit bleek nergens het geval te zijn. Om zekerheid te hebben over afwezigheid van sporen en vondsten werd over de volledige lengte van het te begeleiden tracé metaaldetectie uitgevoerd in raaien van 1 m breed, maar ook dat leverde geen enkel resultaat. Eénmaal reageerde de metaaldetector over de volledige breedte van de straat maar tot op een diepte van 50 cm werd niets aangetroffen. Later bleek het om de elektriciteitskabel te gaan die de straat dwarsst zoals bleek bij de aanleg van de riolering.

Ook in de zone waar huisaansluitingen werden vernieuwd werd niets van archeologische betekenis aangetroffen. De graafwerken bleven daar beperkt tot een vernieuwing van die aansluitingen en de aanleg van een DWA-leiding parallel aan de straat. Zoals verwacht werd in die zone te noorden van de straat enkel geroerde grond aangetroffen.

Een fotografisch overzicht van de begeleidingswerken in chronologische volgorde:

Fig. 23: Het aangelegde vlak op 28/03/2023

Fig. 24: Het aangelegde vlak op 29/03/2023

Fig. 25: Het aangelegde vlak op 30/03/2023

Fig. 26: Het aangelegde vlak op 31/03/2023

Fig. 27: Het aangelegde vlak op 03/04/2023

Fig. 28: Het aangelegde vlak op 04/04/2023

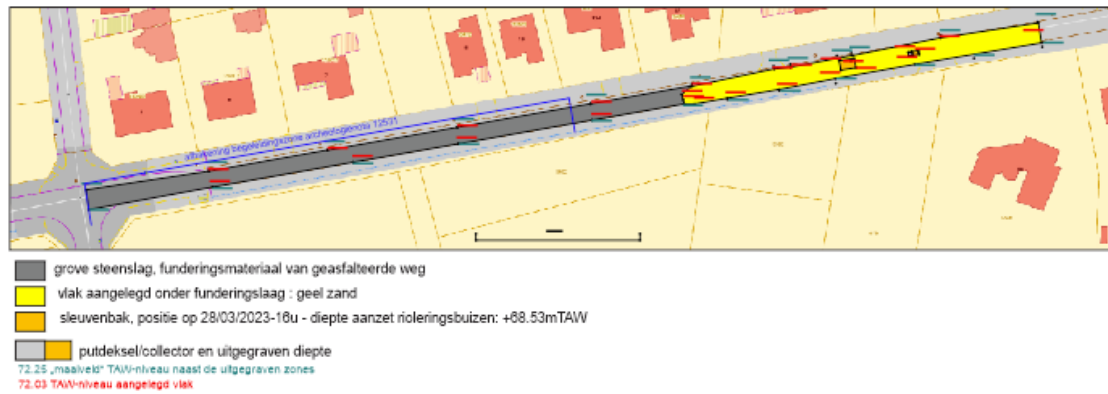

Fig. 29: Het aangelegde vlak op 05/04/2023

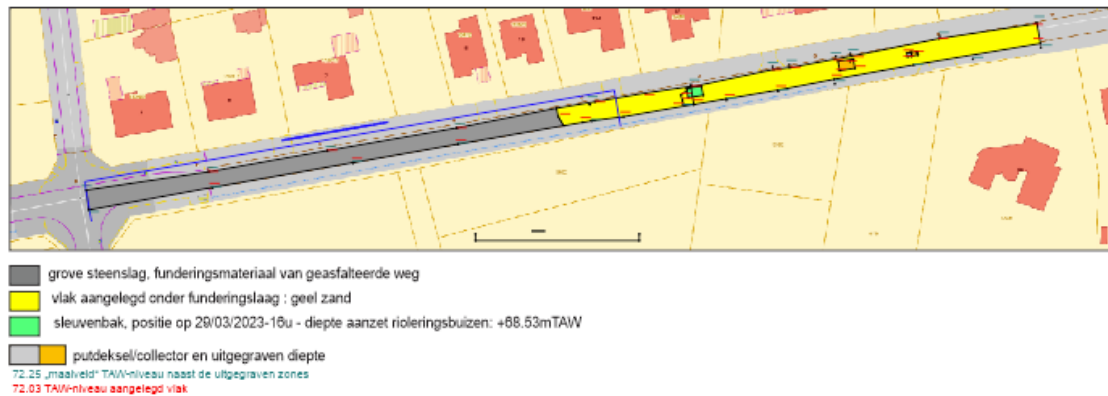

Fig. 30: Het aangelegde vlak op 12/04/2023, een dwarsriolering, heraansluiting van de riolering op de kop van de Rietenstraat, dwars over de Wijshagerkiezel naar de Venstraat.

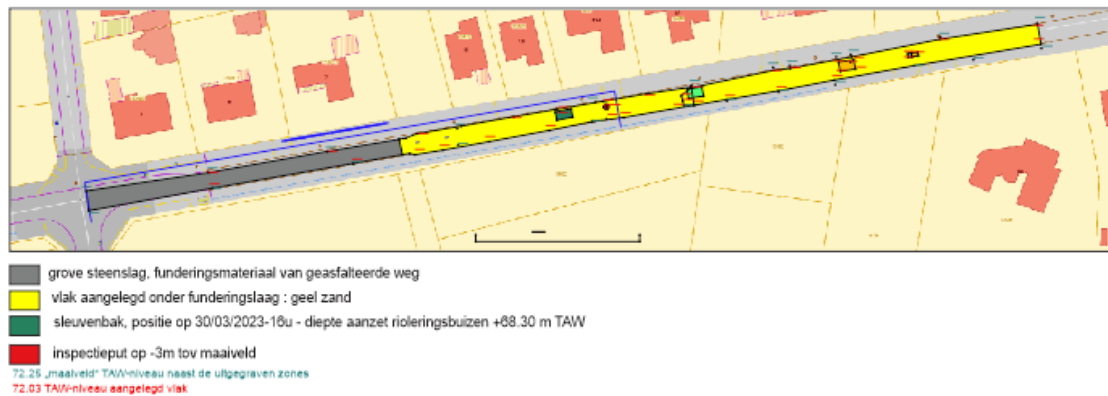
Opmetingsplan 28-03-2023 - 16.30u

Opmetingsplan 29-03-2023 - 16.30u

Opmetingsplan 30-03-2023 - 16.30u

Opmetingsplan 31-03-2023 - 16.30u

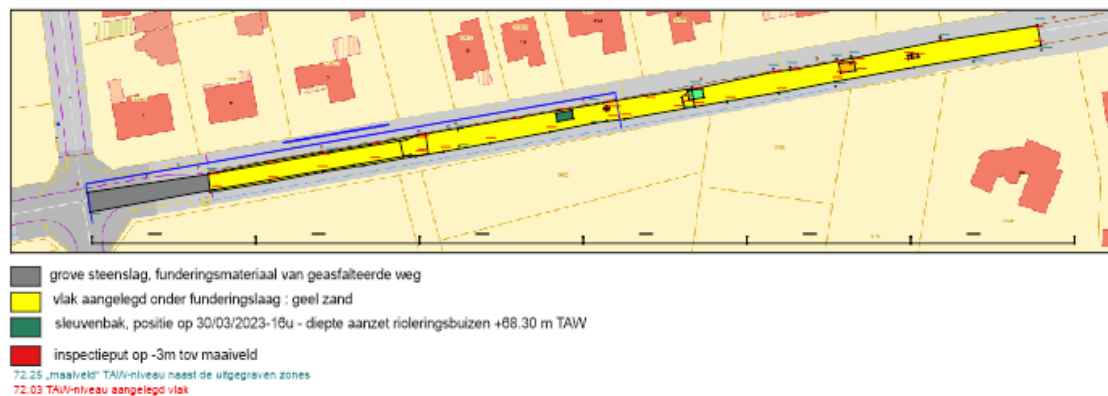
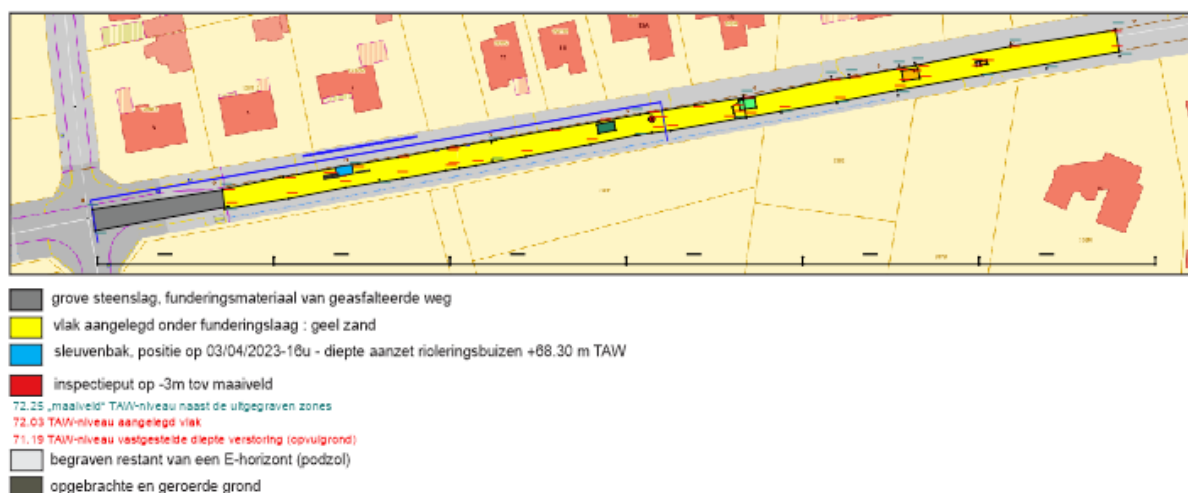

Fig. 31: Opmetingsplannen per dag 28/03 – 31/03/2023.

Opmetingsplan 03-04-2023 - 16.30u

Opmetingsplan 04-04-2023 - 16.30u

Opmetingsplan 05-04-2023 - 16.30u

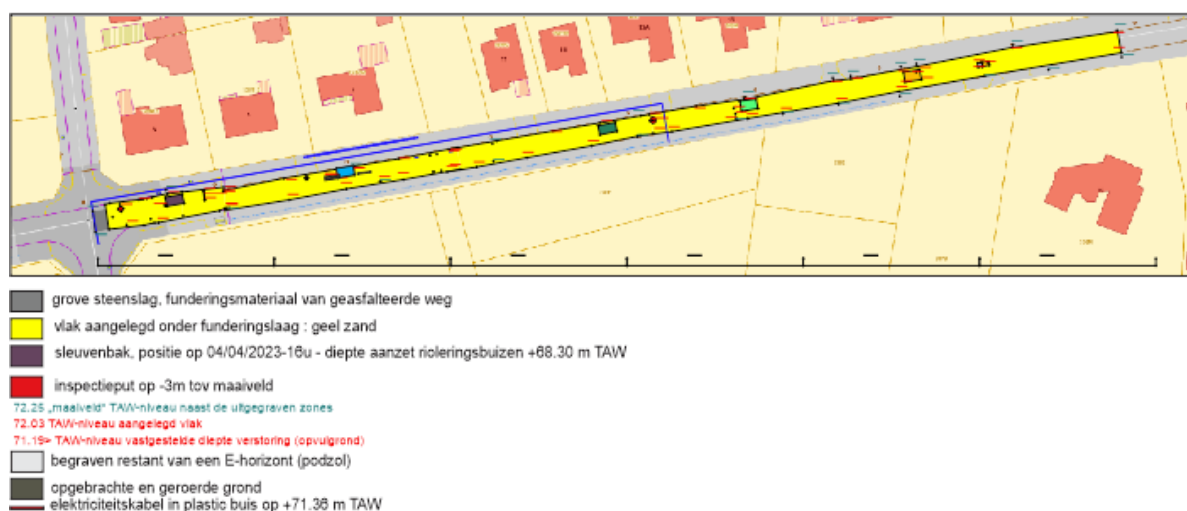

Fig. 32: Opmetingsplannen per dag 03/04 – 05/04/2023.

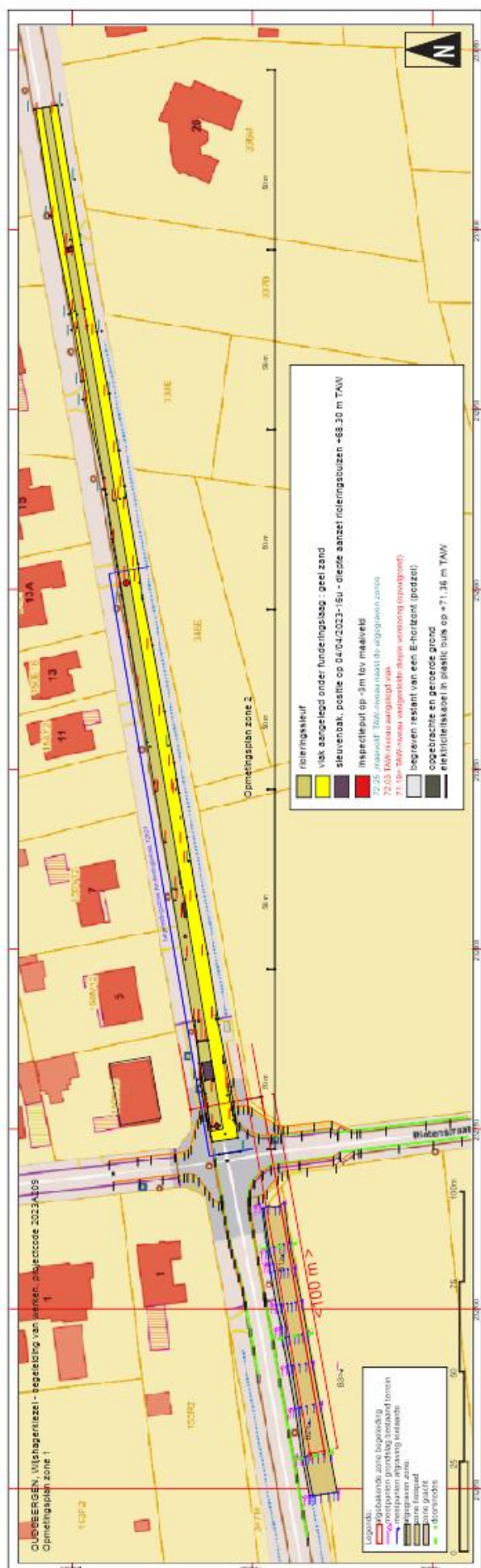

Fig. 33: Algemeen opmetingsplan archeologische begeleiding Wijshagerkiezel

3.3. Besluit

Binnen de afbakening van het gebied zoals vastgesteld in het programma van maatregelen van de nota archeologie ID 12531 werd geen enkel archeologisch spoor waargenomen, noch werden er vondsten aangetroffen. De graafwerken met het oog op aanleg van een fietspad, rioleringswerken en huisaansluitingen werden op de voet gevolgd. De aangelegde vlakken na verwijdering van strooisellagen en funderingslagen werden intensief geprospecteerd inclusief metaaldetectie maar ook dat leverde geen enkel resultaat op. Ten slotte werden ook de graafwerken zelf opgevolgd en ook dat bleef zonder resultaat. Zowel in de oostelijke als in de westelijke zone bleek de bodemopbouw sterk geroerd in die zin dat in het westelijk deel onmiddellijk onder de strooisellaag, de A-horizont, slechts verspreid nog resten van een B-horizont werden aangetroffen terwijl dat in de oostelijke zone, waar rioleringswerken werden uitgevoerd, helemaal niet meer het geval was. In die zone werd onder de funderingslaag van het wegdek onmiddellijk de C-horizont aangetroffen. In de zone waar huisaansluitingen dienden vernieuwd te worden bleek de bodem sterk geroerd door eerdere graafwerken.

De te begeleiden zone zoals voorzien in het programma van maatregelen van archeologienota 12531 werd zelfs flink uitgebreid zowel in oostelijke als in westelijke richting, maar het werk bleef zonder resultaat wat betreft archeologische waarnemingen. De hoge verwachtingen zoals gesteld in archeologienota 12531, zeker met betrekking tot het ten zuiden van het projectgebied gelegen grafveld, werden niet ingelost. Dit betekent ook dat op het grootste deel van de gestelde onderzoeksvragen geen antwoord kan geformuleerd worden.

3.4. Beantwoording van de onderzoeksvragen

- Geo(morfo)logie en bodemopbouw
 - Hoe is de (bewaarde) opbouw van het natuurlijk ontwikkeld bodemprofiel? In het westelijke terrein deel, zone 1 waar enkel een fietspad wordt aangelegd, is er sprake van een deels goed bewaarde bodemopbouw:

Boring 1: LB72-coördinaten: X= 232714,78 - Y=199941,82

Het boorstaal omvat een 6 cm dik restant van een vage B-horizont, lemig, licht plastisch zand, lichtbruin-geel gekleurd. Daaronder en dat tot de volledige boordiepte, zijnde 100 cm, bevindt zich de C-horizont, een gele lemig zand horizont met heel sporadisch een spoor van ijzeraanrijking in de vorm van roestbruine spikkels.

In boring 2 werd nog wortelhorizont, A-horizont, aangetroffen tot een diepte van 28 cm onder de maximale afgegraven diepte. Daaronder bevindt zich een B-horizont, een lichtbruine/bruinigrijze horizont, licht lemig en zanderig, matig korrelig en licht plastisch met daarin sporadisch sporen van wortelresten. Vanaf een diepte van 37 cm werd de C-horizont aangetroffen; een gele lemig zand horizont met heel sporadisch een spoor van ijzeraanrijking in de vorm van roestbruine spikkels.

Boring 3 (in het bos): LB72-coördinaten: X=232682,85 – Y=199925,34

Aangezien de boringen 1 en 2 in de zone werden aangelegd waar de strooisellaag deels of geheel afgegraven werd voor de aanleg van het fietspad, en omdat die zone voor het afgraven deel uitmaakte van het ten zuiden aanpalende bos, werd ter vergelijking ook in het bos een boring gezet. Het boorstaal vertoont een strooisellaag van 12 cm, A-horizont, daaronder een B-horizont, een 19 cm dikke lichtbruine/bruigrijze horizont, licht lemig en zanderig, matig korrelig en licht plastisch met daarin sporadisch sporen van wortelresten. Vanaf een diepte van 29 cm werd de C-horizont aangetroffen; een gele lemig zand horizont met heel sporadisch een spoor van ijzeraanrijking in de vorm van roestbruine spikkels.

- **In zone 2**, de oostelijke zone waar riolering werd aangelegd samen met vernieuwing van het wegdek en nieuwe huisaansluitingen, werden geen boringen gezet aangezien de uit te graven sleuf voor aanleg van de riolering voldoende diep reikte om de stratigrafie van de bodem onder het wegdek te kunnen registreren. Over de volledige lengte waarin de werken gevolgd werden, werd onder de funderingslaag van het wegdek de C-horizont aangetroffen. De verwijderde wegopbouw rustte onmiddellijk op een C-horizont met aan de top licht lemige zandlagen met ijzeraanrijking en daaronder zand waarin een horizontale gelaagdheid herkenbaar is (geel eolisch zand, licht lemig, matig fijnkorrelig, behorend tot de Formatie van Gent / formatie van Wildert).
- Hoe is de stratigrafie in archeologische (antropogene) zin? Hou hierbij rekening dat er een wetenschappelijk discours is dat zegt dat bepaalde grafheuvels geen antropogene opwerpingen zijn maar reeds bestaande natuurlijke verhevenheden waarin men de graven plaatste. In archeologische zin kan gesteld dat in het westelijke terreindeel, zone 1, eventueel nog sporen konden aangetroffen worden, maar dat was helaas niet het geval, terwijl in het oostelijke deel de kans op het aantreffen van sporen als onbestaande kan worden beschouwd, zoals ook vastgesteld.
- Werden er ophogingslagen aangetroffen? Zo ja, wat is de datering en samenstelling van deze lagen en zijn deze archeologisch relevant? En hoe is deze te onderscheiden? Er werden geen ophogingslagen aangetroffen.
- Op welke diepte(s) bevinden zich eventueel relevante archeologische niveaus? In het westelijke deel, zone 1, kan gesteld dat het archeologisch relevant niveau zich bevindt op 20 tot 30 cm onder het maaiveld, maar er werden geen archeologische sporen aangetroffen. In het oostelijke deel was er geen archeologisch relevant niveau meer aanwezig.
- Is er sprake van (sub-)recente verstoringen en post-depositionele processen? En wat is het effect daarvan op de eventuele aanwezige en/of te verwachten archeologische resten? De eerste aanleg van de straat Wijshagerkiezel en een latere vernieuwing samen met de aanleg van huisaansluitingen en riolering hebben in het verleden al geleid tot verstoring van de oorspronkelijke bodemopbouw. Zowel ter hoogte van de straat als van de huisaansluitingen werd enkel een C-horizont aangetroffen, eolische zanden van de formatie van Gent / formatie van Wildert.

- Sporen, structuren, vondsten en paleo-ecologische resten: **Bij gebrek aan sporen kan op geen enkele onderstaande vraag een antwoord geformuleerd worden**
 - Indien het onderzoek geen archeologische fenomenen oplevert of categoriaal beperkte (bijvoorbeeld alleen losse vondsten) welke verklaring is hiervoor te geven?
 - Is er (bijvoorbeeld) sprake van verstoring van antropogene of natuurlijke en/of beperking van archeologische waarnemingsmogelijkheden? Nemen de civiele werkzaamheden eerder plaats in niet archeologische relevante niveau's? Of is er sprake van aantoonbare afwezigheid van bewoning en/of actief landgebruik of van een combinatie van genoemde factoren?
 - Indien het onderzoek wel archeologische fenomenen heeft opgeleverd, hoe kan de vindplaats beschreven en geïnterpreteerd worden? Hierbij rekening houdend met volgende punten:
 - 1: Wat is het aantal, de aard, de datering, plaats, omvang, horizontale en verticale spreiding van de begrenzing van sporen en structuren? Hoe is hun samenhang? Wat is de spoordichtheid van het geheel?
 - 2: Werd er muurwerk aangetroffen? Wat is de aard, functie, ligging en datering van dit muurwerk?
 - 3: Indien grondsporen zijn aangetroffen: op welk niveau zijn deze leesbaar?
 - 4: In de welke mate is uit de stratigrafie (profielen en vlakken en de relatie tussen sporen, structuren, e.d. een relatieve datering en fasering af te leiden?
 - 5: Kunnen binnen de vindplaats(en) verschillende complextypes, verschillende functies worden onderscheiden?
 - 6: Van welk vindplaatstype en welke datering(en) is er sprake?
 - 7: Is er een Romeinse factor aanwezig? Zo ja, hoe attesteert deze zich? Kan deze in verband gebracht worden met de zogenaamde nabijgelegen cultusplaats én wat zijn hiervoor de (on)rechtstreeks aanwijzingen voor?
 - 8: Is er een Bronstijd en/of Vroege-IJzertijd factor aanwezig? Zo ja, hoe attesteert deze zich?
 - 9: Zijn er aanwijzingen voor landgebruik (off-site patronen) in de zin van wegen, percelering, akkers, grondstofwinning, ...?

- Begravingen: **Er werden géén begravingen aangetroffen noch sporen van grafstructuren. Bij gebrek aan sporen kan op geen enkele onderstaande vraag een antwoord geformuleerd worden**

Op basis van de resultaten van het bureauonderzoek bestaat er een gerede verwachting voor sporen van begravingen. Indien binnen de te begeleide zone graven voorkomen dan worden ook de volgende onderzoeksvragen beantwoord:

- 1: Werd er een afbakening (of aanwijzing van het bestaan) van het begravingsareaal gevonden?
- 2: Wat zijn de oudste en meest recente dateringen?
- 3: Met welke type(s) van begravingen heeft men hier te maken?
- 4: Wat is de eventuele relatie met de begravingen en de nabijgelegen reeds bekende begravingen en/of nedezzettingen?

- 5: Wat is de begravingsdensiteit uitgedrukt in minimum aan individuen per oppervlakte?
 - 6: Zijn er elementen die kunnen wijzen op een begrafenisritueel? Zo ja, welke informatie valt hieruit af te leiden?
 - 7: Kan/Is er sprake zijn van een spatiale organisatie?
 - 8: Zijn er binnen de populatie, groepen aan te wijzen die als verwantschapsgroepen geïnterpreteerd kunnen worden? Bijvoorbeeld door de wijze van begraven, of de locatie van de graven en de samenstelling naar geslacht en leeftijd?
 - 9: Kunnen er op basis van eventuele patronen in het grafritueel statusgroepen worden gereconstrueerd? En zo ja, bestaat er een relatie tussen gezondheid en status; waren personen die tot een zogenaamde hogere statusgroep behoorden gezonder en leefden zij langer?
 - 10: Wat is het geslacht, de leeftijd en de gezondheid van de verschillende individuen?
 - 11: Wat is de aard van de eventuele grafgiften, op welke plaats bevinden deze zich en wat is hun symboliek?
 - 12: Wat is het fysieke aspect van de eventuele funeraire structuren?
 - 13: Kunnen er aan de hand van de archeologische waarnemingen uitspraken gedaan worden per fase en per individu over de vorm, aard, afmeting, materiaalgebruik, assemblage, attributen en/of uiterlijk aspect van de funeraire structuur?
 - 14: Welke post-depositionele processen kunnen waargenomen worden?
 - 15: Bevinden er zich binnen de begravingscontext nog resten van grafstenen, of andere sporen van een fysieke aanduiding van het graf?
 - 16: Hoe werden secundaire begravingen behandeld? Bestond er een vorm van organisatie?
 - 17: Op welke manier werden kinderen begraven?
 - 18: Zijn er aanwijzingen voor bewaarde kledijattributen en/of textielresten? Wat is hun aard en wat vertellen deze over het individu?
 - 19: Bevinden er zich binnen de grafcontext intentioneel begraven gebruiksvoorwerpen en wat was hun functie?
 - 20: In hoeverre levert de praktijk van deze opgraving methodische en technische gegevens op of nieuwe inzichten die relevant kunnen zijn voor toekomstig onderzoek van funeraire contexten?
- Vondsten en paleo-ecologische resten: **bij gebrek aan archeologische vondsten en waarnemingen werden geen paleo-ecologische stalen genomen**
- Welke vondsten en welke paleo-ecologische resten zijn in de context van een laag, spoor, of structuur aangetroffen? In welke mate dragen zij bij aan de karakterisering hiervan (complextype)?
 - Wat is de inschatting (assessment) van de paleo-ecologische genomen monsters. En wat is de te verwachten kwaliteit er van?
 - Zijn er vondstconcentraties en wat is de aard hiervan?
 - Welke datering is af te leiden uit vondsten in relatie tot sporen, structuren, lagen en profielen?

- Welke datering is af te leiden uit natuurwetenschappelijke gedateerde monsters in relatie tot sporen, structuren, lagen en profielen?
 - In welke mate gaat het hierbij om vondsten en paleo-ecologische resten zonder context (aanleg- en stortvondsten, spoorloze vondsten)? Wat is hun aard, aantal en archeologische significantie? Wat is de horizontale en verticale spreiding?
 - Hoe is per vlak de verhouding aanlegvondsten: vondsten uit sporen? Wat is de vondstdichtheid per vlak, per werkput, en in het geheel?
 - Levert het organische en anorganische vondstmateriaal nieuwe inzichten inzake ontstaans- en bewoningsgeschiedenis van de site, eventueel ook over de materiële cultuur?
- **Synthese: Bij gebrek aan sporen kan op geen enkele onderstaande vraag een antwoord geformuleerd worden**
- Hoe kan samenvattend na dit onderzoek de bewoningsgeschiedenis van het onderzoeksgebied beschreven worden? Hoe kaderen de resultaten van dit onderzoek binnen onze kennis (geschiedenis/ontwikkeling) van de vorstengraven van Wijshagen De Riet en de latere Romeinse cultusplaats?
 - Wat zijn de landschappelijke kenmerken van de locatie en zijn directe omgeving, voor, tijdens en na de onderzochte periode en welke conclusies kunnen getrokken worden over de invloed van de mens op de vorming van het landschap?
 - Welke verbanden zijn er te leggen met historische, historisch-landschappelijke, bouwhistorische en/of overige cultuurhistorische aspecten van het onderzoeksgebied in zijn omgeving?
 - Waarom zou men deze locatie uitgekozen hebben voor de ter plekke aangetroffen functie(s)?
 - Hoe vergelijkbaar is de onderzochte locatie met andere locaties in de archeo-regio met dit complextype en deze datering en hoe passen de bevindingen van het onderzoek in de archeo-regionale context? Denk hierbij aan de kwaliteitsaspecten representativiteit en ensemblewaarde.
- **Kwaliteit: Bij gebrek aan sporen kan op geen enkele onderstaande vraag een antwoord geformuleerd worden**
- Wat is de fysieke kwaliteit (gaafheid en herkenbaarheid van sporen; conservering van (an)organisch vondstmateriaal en van ecologische resten) van het onderzoeksgebied? Welke verschillen zijn er t.a.v. dit aspect binnen het onderzoeksgebied (binnen verticale en/of horizontale grenzen; complextypen, periode, sites)?
 - Wat is de inhoudelijke kwaliteit (zeldzaamheid, informatiewaarde en ensemblewaarde) van het onderzoeksgebied en welke verschillen zijn er t.a.v. dit aspect binnen delen van onderzoeksgebied (binnen verticale en/of horizontale grenzen; complextypen, periode, sites)?
 - Welke waarde is er samenvattend te geven aan het onderzoeksgebied en de daarin te onderscheiden delen (binnen verticale en/of horizontale grenzen; complextypen, periode, sites?) Ofwel is of zijn er behoudenwaardige vindplaatsen aanwezig binnen de grenzen van het plangebied? Beschrijf en beredeneer.

- Conclusies en aanbevelingen: **Bij gebrek aan sporen kan op geen enkele onderstaande vraag een antwoord geformuleerd worden**
 - Is er een verwachting dat buiten het nu onderzochte gebied nog resten van deze vindplaats aanwezig zijn en wat is de verwachting omtrent de fysieke en inhoudelijke kwaliteit daarvan?
 - Hoe verhouden de conclusies zich tot de resultaten van het eerdere onderzoek of andere bekende gegevens?

3.5. Confrontatie met het bureauonderzoek

Besluit en advies zoals geformuleerd in archeologienota ID 12531:

Op basis van de matige geschiktheid voor landbouwdoeleinden van veeleisende teelten wordt een middelhoge archeologische verwachting ingeschat voor nederzettingen en/of sporen van begravingen van landbouwers vanaf het Neolithicum/Bronstijd tot en met het derde kwart van de 18e eeuw ter hoogte van deze bodemeenheden. Echter zonaal ter hoogte van de oranje ovaal op Afbeelding 5.1.2 is er echter sprake van een hoge archeologische verwachting betreffende sporen van begravingen vanaf de Midden-IJzertijd en eventueel fenomenen gelinkt aan een Romeinse cultusplaats. Hier is namelijk de site Wijshagen De Rieten bekend.

Op basis van die verwachting werd eveneens het gebied afgebakend waar archeologische begeleiding van de werken dient te worden uitgevoerd:

In de oranje zone op de kadasterkaart, de topografische kaart en Afbeelding 5.1.2 binnen het Verslag van de Resultaten, wordt gezien bovenstaande specifieke hoge archeologische verwachtingen, de aard van de huidige gebruik als openbare weg, de aard van de toekomstige werkzaamheden het advies uitgebracht voor een archeologische begeleiding conform opgraving. Dit is namelijk de meest geschikte, optimale en/of strategische onderzoeksmethode.

Op die manier kan op het ogenblik van de uitvoering der civiele werken zelf worden voldaan aan de plicht tot het veilig stellen van eventueel aanwezige archeologische resten. ... Op basis van de resultaten van het bureauonderzoek vormt deze specifiek deelzone een middelhoge archeologische verwachting voor nederzettingen van landbouwers als een hoge archeologische verwachting voor sporen van begravingen uit de IJzertijd als fenomenen gelinkt aan een Romeinse cultusplaats. (programma van maatregelen archeologienota 12531, p.6 – 7).

Ondanks de verwachting naar sporen die eventueel te koppelen zouden zijn met de ten zuiden van de projectzone gelegen vindplaatsen, werd geen enkel archeologisch spoor aangetroffen, noch werden vondsten gedaan die konden wijzen op een link met die vindplaatsen. Er werd geen enkele waarneming met enige archeologische betekenis aangetroffen.

3.6. Samenvatting

In de archeologienota 12531 werden matige tot hoge verwachtingen gesteld naar sporen die zouden gekoppeld kunnen worden aan de ten zuiden van de projectzone gelegen – belangrijke – archeologische vindplaatsen met onder meer de zeer belangrijke vindplaats Wijshagen De Rieten. In archeologienota 12531 werd een zone afgebakend van 75 m ten westen van de Venstraat en 150 m ten oosten van die straat over het tracé van de Wijshagerkiezel. Naar aanleiding van de aanleg van een fietspad en heraanleg van riolering, wegdek en huisaansluitingen dienden de werken in die zone archeologisch begeleid te worden. In plaats van de afbakening werd een zone van 120 m ten oosten en 295 m ten westen van de Venstraat opgevolgd. Ondanks die uitgebreide zone werd op geen enkel moment enig archeologisch spoor waargenomen. Ook werden geen vondsten ingezameld of aangetroffen ondanks de intensieve begeleiding en metaaldetectie over de volledige betrokken zone. Er konden dan ook geen antwoorden geformuleerd worden op de uitgebreide vragenlijst opgesteld in het programma van maatregelen toegevoegd aan archeologienota 12531. Het terrein bleek archeologisch steriel te zijn en kan beschouwd worden als Gebied Geen Archeologie; een GGA-zone.

4. Bibliografie

4.1. Literatuur

BAEYENS, L. en SANDERS, J., 1987, Bodemkaart van België. Verklarende tekst bij het kaartblad Meeuwen 48W, Centrum voor Bodemkartering

DEVILLE, T., HOUBRECHTS, S., SIMONS, R. en DE NUTTE, G., 2019, Wijshagerkiezel, Wijshagen – Gemeente Oudsbergen. Archeologienota door middel van archeologisch bureauonderzoek en landschappelijk booronderzoek, Condor rapporten 527, Hasselt
(URI: <https://id.erfgoed.net/archeologie/archeologienotas/12531>)

Online bronnen

Agentschap Onroerend Erfgoed. “Code van Goede Praktijk voor de Uitvoering van en Rapportering over Archeologisch Vooronderzoek en Archeologische Opgravingen en het Gebruik van Metaaldetectoren, versie 4.0”. Agentschap Onroerend Erfgoed, 2019

4.2. Internetbronnen:

ARCHEOLOGISCHE INFORMATIE: [HTTP://CAI.ONROENDERFGOED.BE/](http://CAI.ONROENDERFGOED.BE/)

CARTESIUS: <http://www.cartesius.be>

GEOPORTAAL <https://geo.onroenderfgoed.be>

GEOPUNT VLAANDEREN: <http://www.geopunt.be/kaart>

5. Lijst van de afbeeldingen

COVERFOTO: Zone 2, Wijshagerkiezel, deel van het oostelijke gedeelte

Fig. 1: Het afgebakende gebied zoals opgenomen in het programma van maatregelen van archeologienota ID 12531 en het afgebakende gebied geprojecteerd op het GRB met afmetingen van de onderzoekszone

Fig. 2: kadastraal uittreksel met aanduiding van het projectgebied

Fig. 3: Topografische situering van het projectgebied (topografisch plan overgenomen uit archeologienota ID 20057, plan 1)

Fig. 4: afbakening van de op te graven zone zoals opgenomen in de archeologienota ID 12531

Fig. 5: afbakening van de zone geprojecteerd op het GRB

Fig. 6: algemeen opmetingsplan van de begeleide zones

Fig. 7: de afgebakende zone aangeduid op de bodemkaart van België

Fig. 8: situering van de boorpunten in zone 1, het oostelijke terreindeel

Fig. 9: Boorstaal 1

Fig. 10: Boorstaal 2

Fig. 11: Boorstaal 3, onder bos genomen.

Fig. 12: Bodemprofielen waargenomen tijdens de aanleg van de riolering

Fig. 13: de restanten van wortels, een elektriciteitskabel en een ophogingslaag/vulling met donkergrijze aarde en steenslag.

Fig. 14: Vermeend restant van een E-horizont dat verderop een opvullingslaag bleek te zijn vermengd met grind

Fig. 15: Opmetingsplan van de te begeleiden zone 1, bron: J. Thomassen, landmeter-expert

Fig. 16: terreinprofielen A, B en C op basis van de opmetingen van landmeter Thomassen

Fig. 17: foto's van het aangelegde vlak, vlak na de ontbossing en na de verwijdering van de strooisellaag (A-horizont)

Fig. 18: foto's van het aangelegde vlak na de verwijdering van de strooisellaag (A-horizont) en vlak voor het aanwalsen

Fig. 19: het vlak na het aanwalsen met links de gracht parallel aan de straat, de rood omcirkelde kilometerpaal geeft de afstand tot de Rietenstraat aan, zijnde 100 meter

Fig. 20: het tracé van het fietspad zoals aangetroffen bij aanvang van de werken en gecontroleerd samen met de toezichthoudende erfgoedconsulent.

Fig. 21: de eerste aanzet van verwijdering van de asfaltlaag ter hoogte van het kruispunt van de Wijshagerkiezel met de Martinlaan.

Fig. 22: De straat waar de asfaltlaag en funderingslagen nu volledig verwijderd zijn vanaf de Martinlaan tot aan de zone vanaf waar de archeologische begeleiding moest starten

Fig. 23: Het aangelegde vlak op 28/03/2023

Fig. 24: Het aangelegde vlak op 29/03/2023

Fig. 25: Het aangelegde vlak op 30/03/2023

Fig. 26: Het aangelegde vlak op 31/03/2023

Fig. 27: Het aangelegde vlak op 03/04/2023

Fig. 28: Het aangelegde vlak op 04/04/2023

Fig. 29: Het aangelegde vlak op 05/04/2023

Fig. 30: Het aangelegde vlak op 12/04/2023, een dwarsriolering, heraansluiting van de riolering op de kop van de Rietenstraat, dwars over de Wijshagerkiezel naar de Venstraat

Fig. 31: Opmetingsplannen per dag 28/03 – 31/03/2023.

Fig. 32: Opmetingsplannen per dag 03/04 – 05/04/2023.

Fig. 33: Algemeen opmetingsplan archeologische begeleiding Wijshagerkiezel

6. Bijlagen

Bijlage 01: bounding box

Bijlage 02: Kadasterplan

Bijlage 03: Topografische situering

Bijlage 04: Opmetingsplan archeologische begeleiding, alle-sporenplan

Bijlage 05: Opmetingsplan zone 1, aanleg fietspad

Bijlage 06: Opmetingsplan zone 1, aanleg fietspad, terreindoorsneden na verwijdering teelaarde

Bijlage 07: Boorstalen zone 1

Bijlage 08: Alle-sporenplan zone 2, aanleg riolering en huisaansluitingen (oostelijk terreindeel)

Bijlage 09: evolutie van de werken in zone 2, opmetingsplannen per dag

Bijlage 10: evolutie van de werken in zone 2, opmetingsplannen per dag

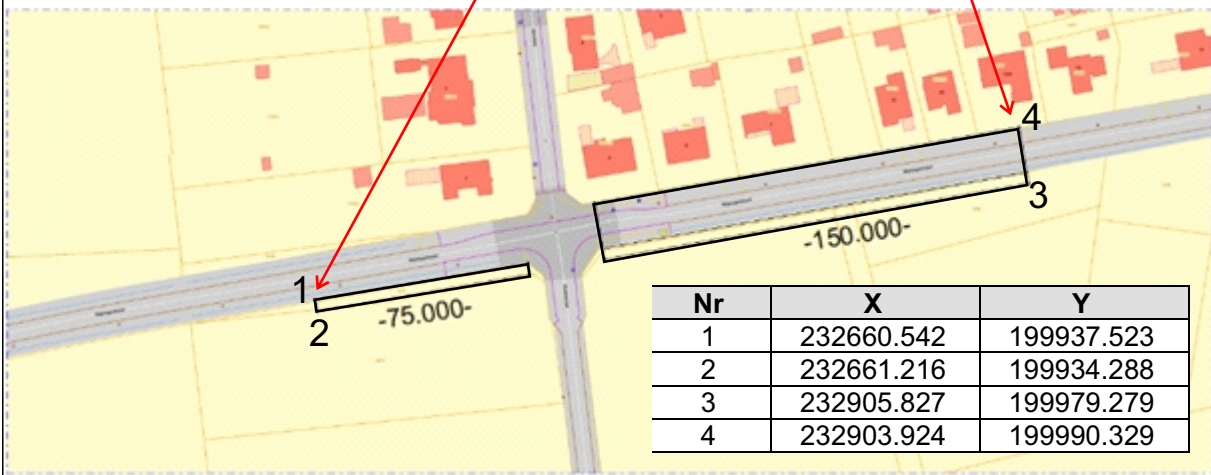
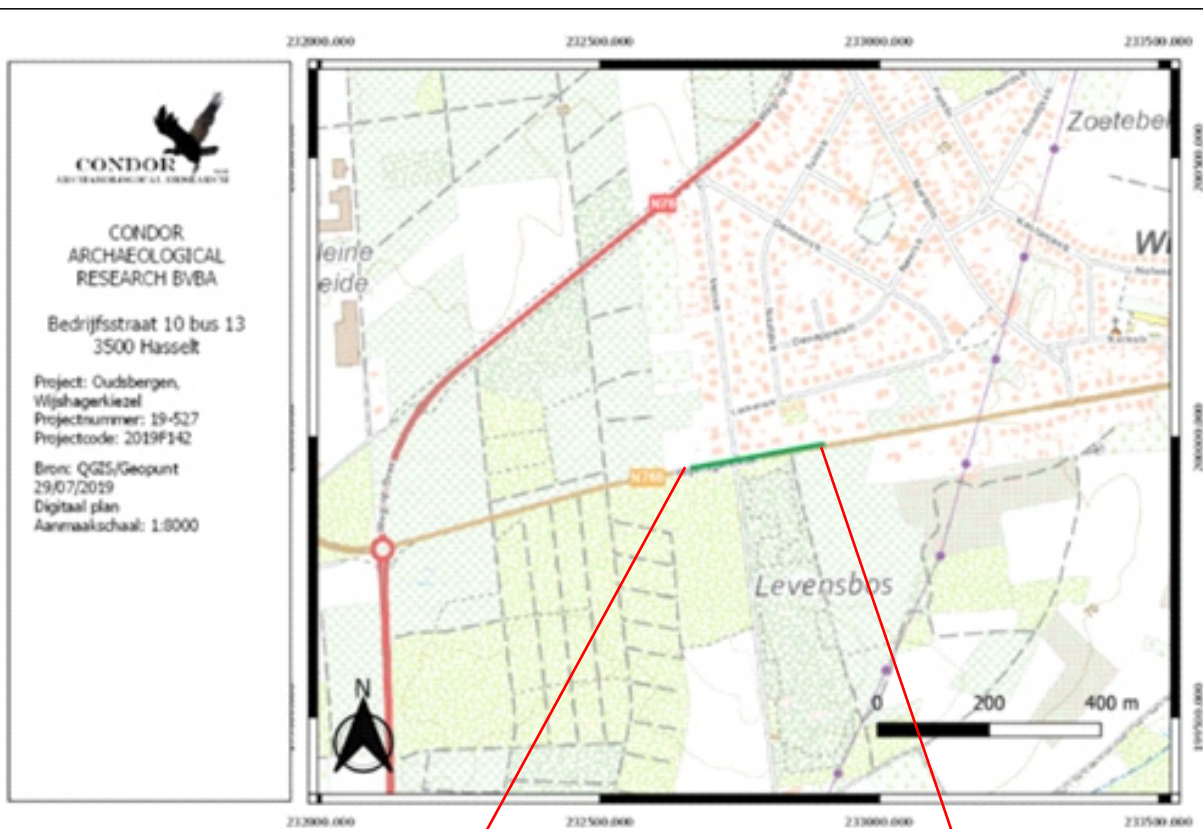
7. Fotolijst (als bijlage toegevoegd)

8. Sporenlijst

Niet opgemaakt bij gebrek aan sporen.

9. Vondstenlijst

Niet opgemaakt bij gebrek aan vondsten.

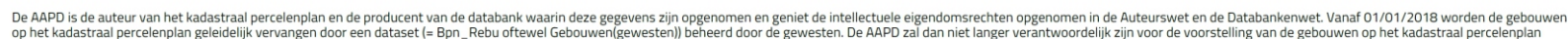

Uittreksel uit het kadastraal percelenplan

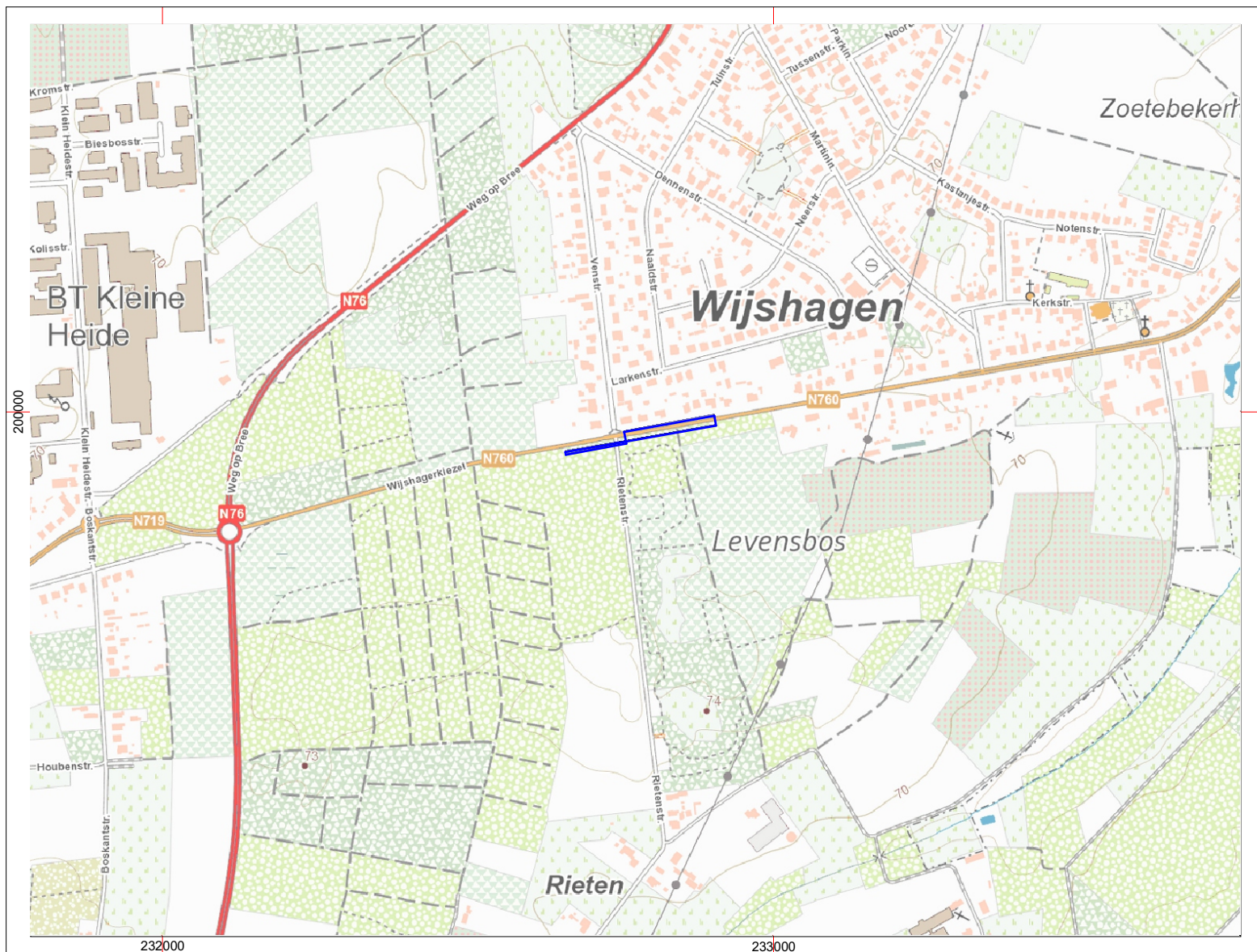
Gecentreerd op:
OUDSBERGEN 2 AFD/WIJSHAGEN/

Openbaar domein, niet gekadastreerd

Meest recente toestand
Aangemaakt op 11/04/2023
Schaal: 1 : 5000

Project: Oudsbergen, Wijshagerkiezel - Projectcode: 2023A290
Bijlage 02: Kadasterplan - Bron: cadgis viewer
Datum aanmaak plan: 14/04/2023 - situering plangebied blauw omkaderd

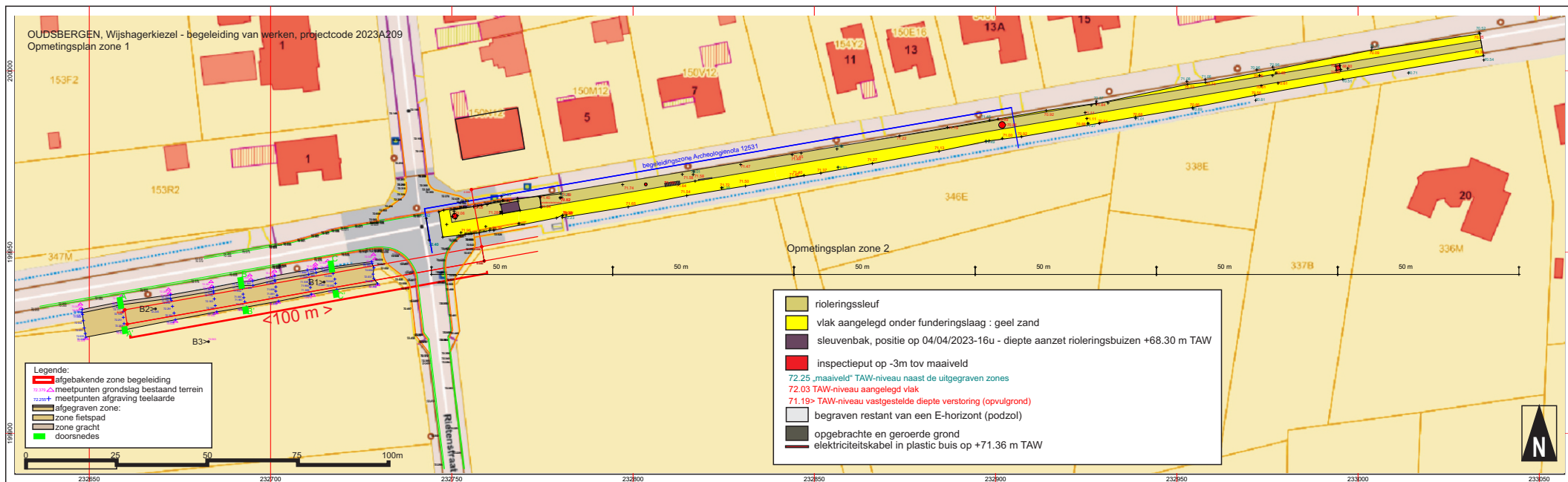
HAAS
 Project: Oudsbergen, Wijshagerkiezel - Projectcode: 2023A290
 Bijlage 03: Topografische situering - Bron: ngi topoviewer
 Datum aanmaak plan: 14/04/2023 - situering plangebied blauw omkaderd

GRID: Lambert 72 coördinatenstelsel

500 m

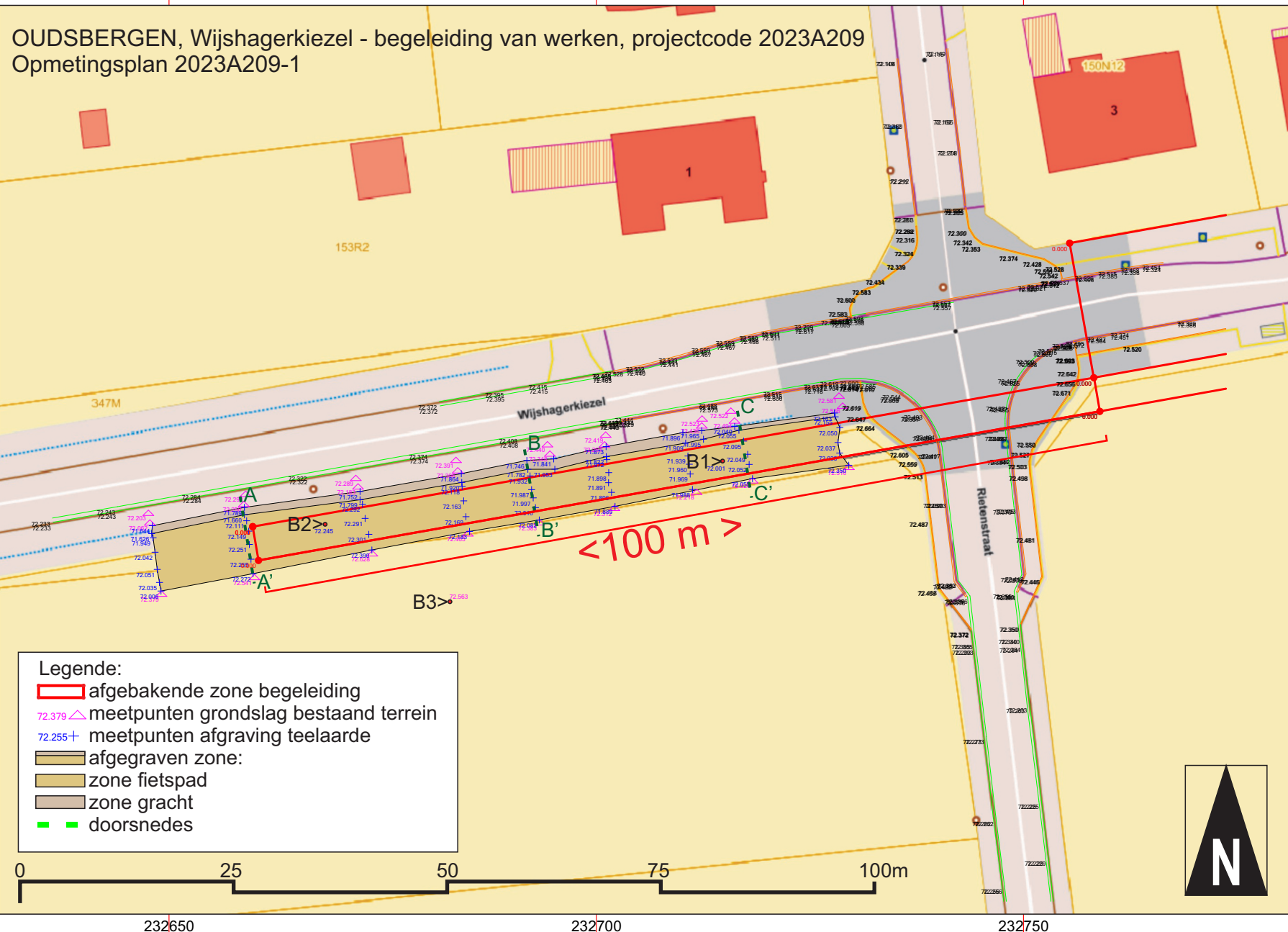

OUDSBERGEN, Wijshagerkiezel - begeleiding van werken, projectcode 2023A209
Opmetingsplan 2023A209-1

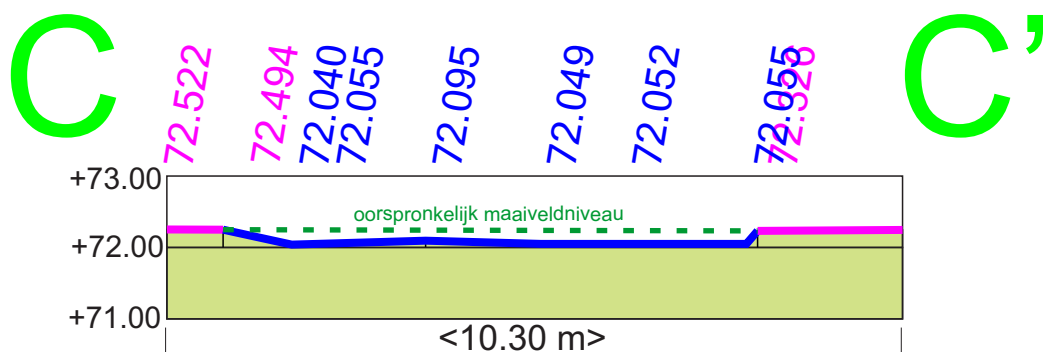
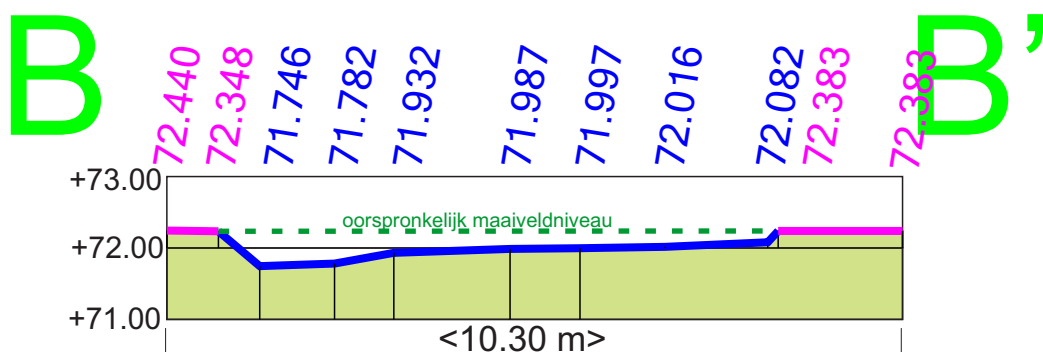
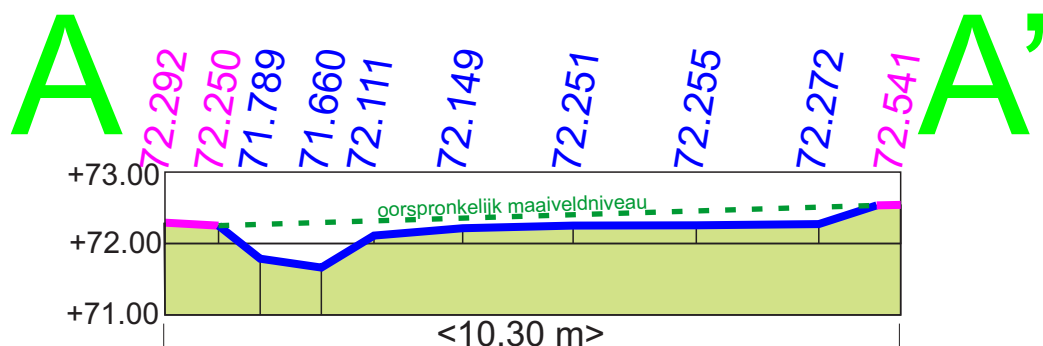
199950

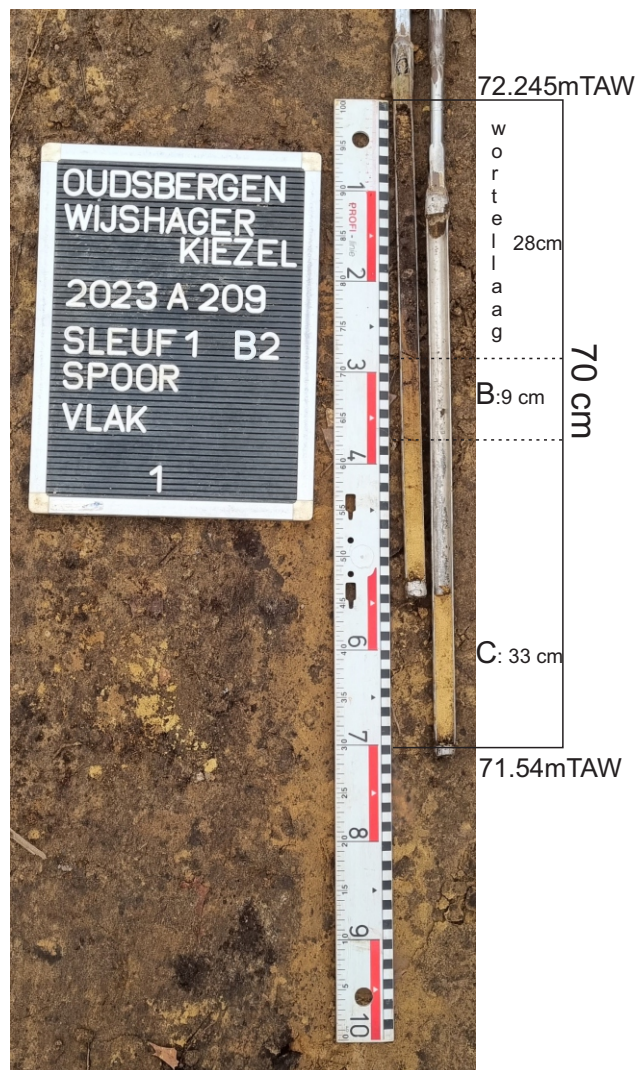
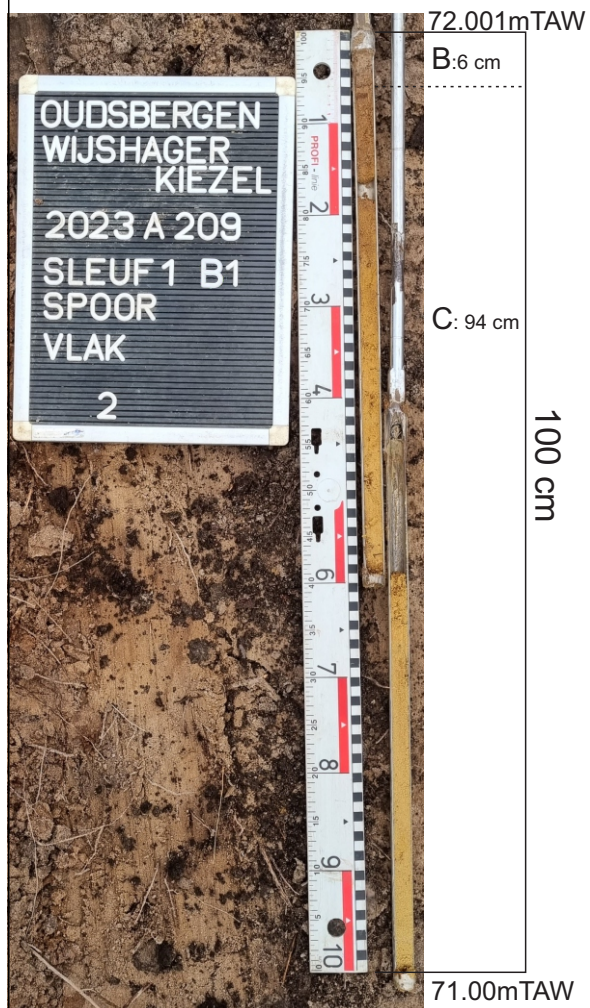
199900

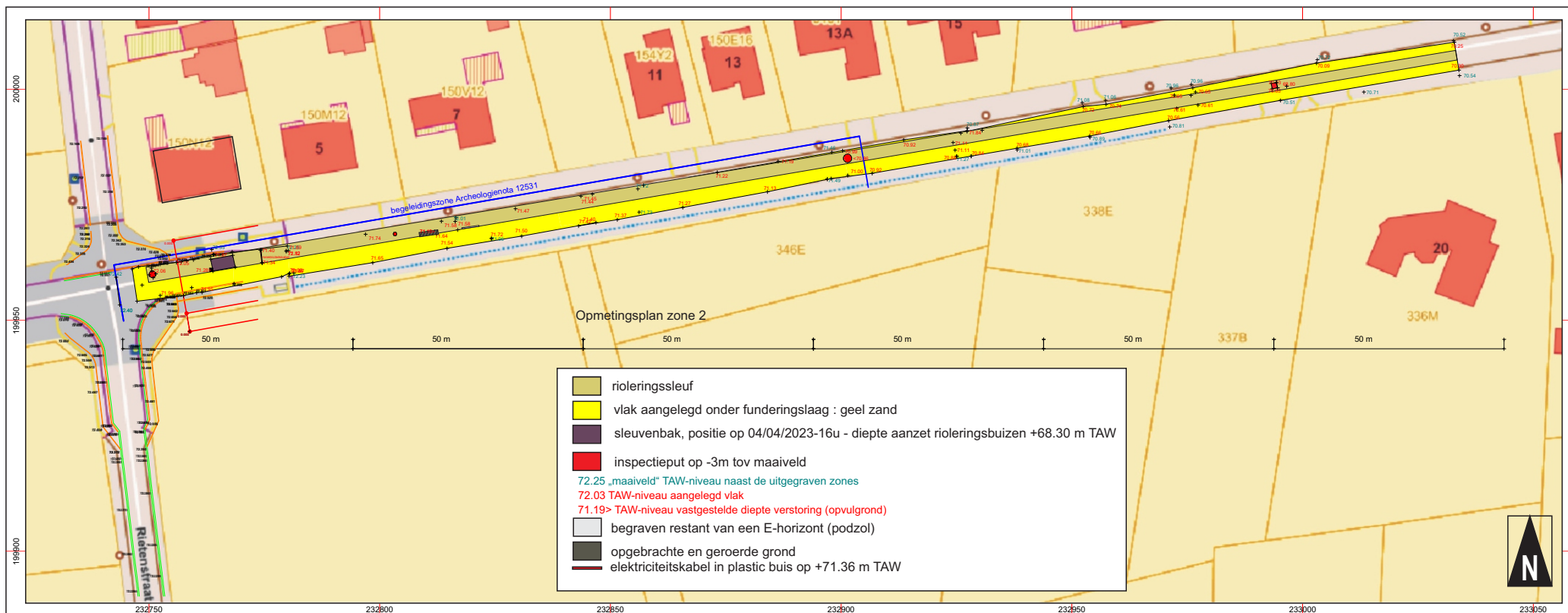

Project: Oudsbergen, Wijshagerkiezel - Projectcode: 2023A290
Bijlage 05: Opmetingsplan zone 1, aanleg fietspad
Datum aanmaak plan: 14/04/2023 - situering plangebied rood omkaderd

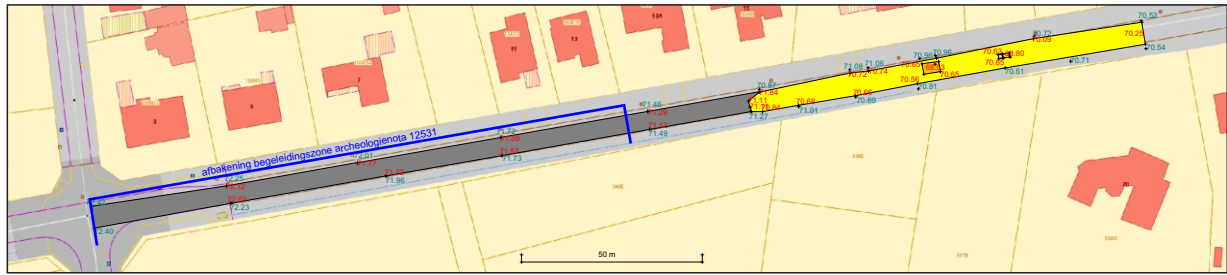
GRID: Lambert 72 coördinatenstelsel

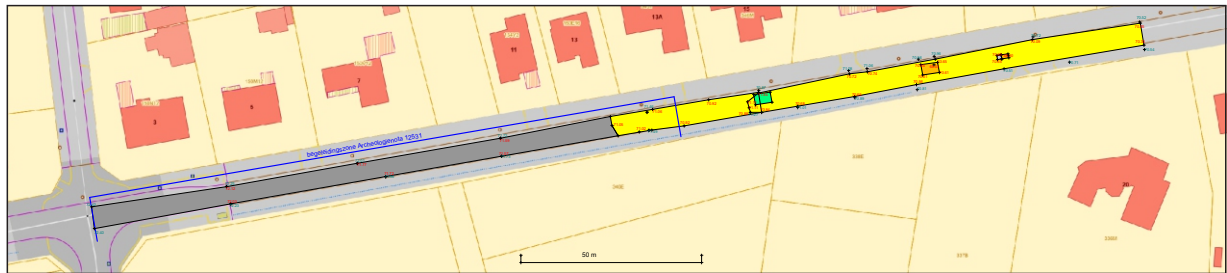

Opmetingsplan 28-03-2023 - 16.30u

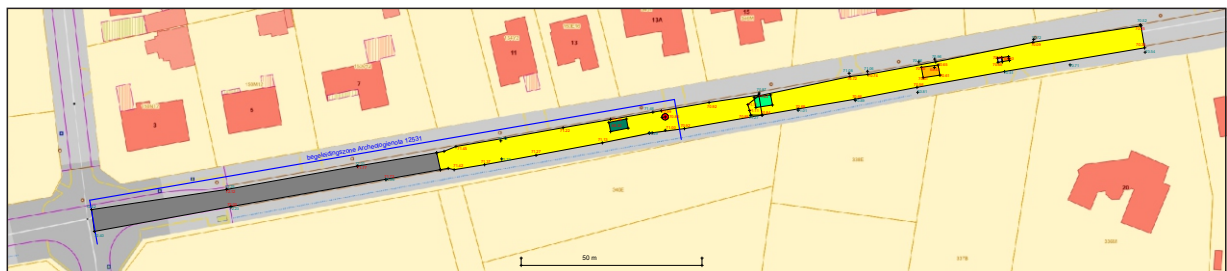
- grove steenslag, funderingsmateriaal van geasfalteerde weg
- vlak aangelegd onder funderingslaag : geel zand
- sleuvenbak, positie op 28/03/2023-16u - diepte aanzet rioleringsbuizen: +68.53mTAW
- putdeksel/collector en uitgegraven diepte
- 72.25 „maaiveld“ TAW-niveau naast de uitgegraven zones
- 72.03 TAW-niveau aangelegd vlak

Opmetingsplan 29-03-2023 - 16.30u

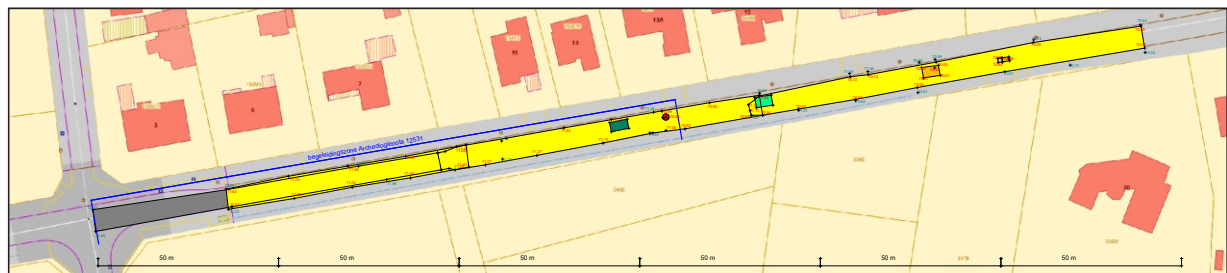
- grove steenslag, funderingsmateriaal van geasfalteerde weg
- vlak aangelegd onder funderingslaag : geel zand
- sleuvenbak, positie op 29/03/2023-16u - diepte aanzet rioleringsbuizen: +68.53mTAW
- putdeksel/collector en uitgegraven diepte
- 72.25 „maaiveld“ TAW-niveau naast de uitgegraven zones
- 72.03 TAW-niveau aangelegd vlak

Opmetingsplan 30-03-2023 - 16.30u

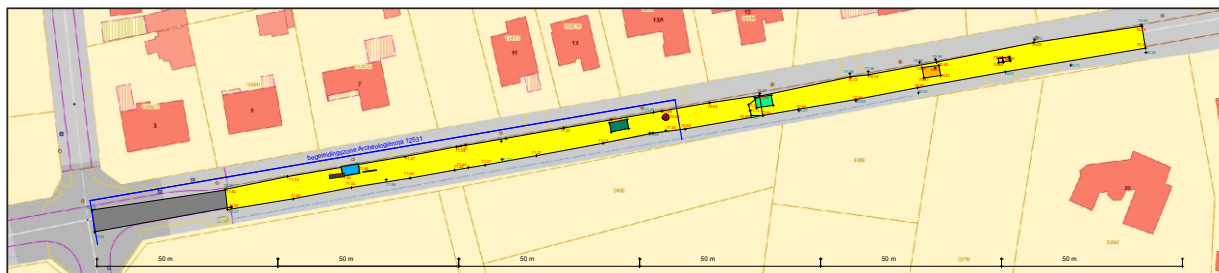
- grove steenslag, funderingsmateriaal van geasfalteerde weg
- vlak aangelegd onder funderingslaag : geel zand
- sleuvenbak, positie op 30/03/2023-16u - diepte aanzet rioleringsbuizen +68.30 m TAW
- inspectieput op -3m tov maaiveld
- 72.25 „maaiveld“ TAW-niveau naast de uitgegraven zones
- 72.03 TAW-niveau aangelegd vlak

Opmetingsplan 31-03-2023 - 16.30u

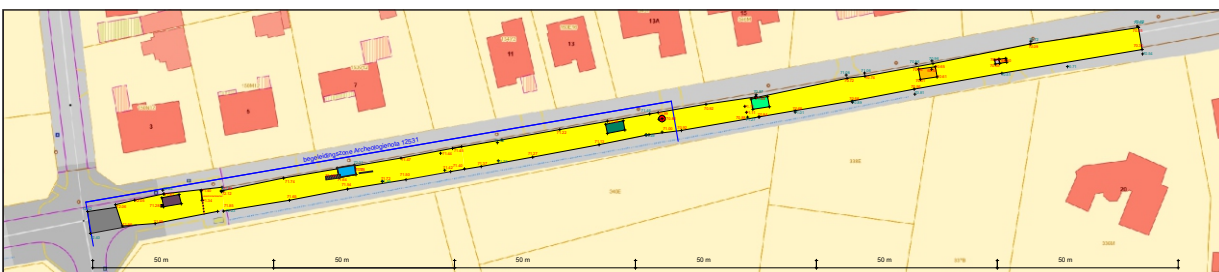
- grove steenslag, funderingsmateriaal van geasfalteerde weg
- vlak aangelegd onder funderingslaag : geel zand
- sleuvenbak, positie op 30/03/2023-16u - diepte aanzet rioleringsbuizen +68.30 m TAW
- inspectieput op -3m tov maaiveld
- 72.25 „maaiveld“ TAW-niveau naast de uitgegraven zones
- 72.03 TAW-niveau aangelegd vlak

Opmetingsplan 03-04-2023 - 16.30u

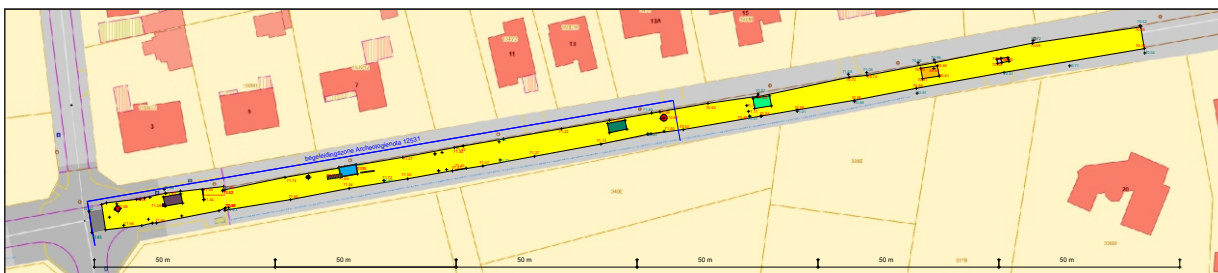
- grove steenslag, funderingsmateriaal van geasfalteerde weg
- vlak aangelegd onder funderingslaag : geel zand
- sleuvenbak, positie op 03/04/2023-16u - diepte aanzet rioleringsbuizen +68.30 m TAW
- inspectieput op -3m tov maaiveld
- 72.25 „maaiveld“ TAW-niveau naast de uitgegraven zones
- 72.03 TAW-niveau aangelegd vlak
- 71.19 TAW-niveau vastgestelde diepte verstoring (opvulgrond)
- begraven restant van een E-horizont (podzol)
- opgebrachte en geroerde grond

Opmetingsplan 04-04-2023 - 16.30u

- grove steenslag, funderingsmateriaal van geasfalteerde weg
- vlak aangelegd onder funderingslaag : geel zand
- sleuvenbak, positie op 04/04/2023-16u - diepte aanzet rioleringsbuizen +68.30 m TAW
- inspectieput op -3m tov maaiveld
- 72.25 „maaiveld“ TAW-niveau naast de uitgegraven zones
- 72.03 TAW-niveau aangelegd vlak
- 71.19> TAW-niveau vastgestelde diepte verstoring (opvulgrond)
- begraven restant van een E-horizont (podzol)
- opgebrachte en geroerde grond
- elektriciteitskabel in plastic buis op +71.36 m TAW

Opmetingsplan 05-04-2023 - 16.30u

- grove steenslag, funderingsmateriaal van geasfalteerde weg
- vlak aangelegd onder funderingslaag : geel zand
- sleuvenbak, positie op 04/04/2023-16u - diepte aanzet rioleringsbuizen +68.30 m TAW
- inspectieput op -3m tov maaiveld
- 72.25 „maaiveld“ TAW-niveau naast de uitgegraven zones
- 72.03 TAW-niveau aangelegd vlak
- 71.19> TAW-niveau vastgestelde diepte verstoring (opvulgrond)
- begraven restant van een E-horizont (podzol)
- opgebrachte en geroerde grond
- elektriciteitskabel in plastic buis op +71.36 m TAW

OUDSBERGEN
 Wijnshagerkiezel
 Projectcode 2023A290
FOTOLIJST
 Code:
 2023A290 - 0201 - 01
 projectcode maand/dag opnamer

2023A290-0-fotolijst

2023A290-0201-01

2023A290-0201-02

2023A290-0201-03

2023A290-0201-04

2023A290-0201-05

2023A290-0201-06

2023A290-0201-07

2023A290-0201-08

2023A290-0201-09

2023A290-0201-10

2023A290-0201-11

2023A290-0201-12

2023A290-0201-13

2023A290-0201-14

2023A290-0201-15

2023A290-0201-16

2023A290-0201-17

2023A290-0201-18

2023A290-0201-19

2023A290-0201-20

2023A290-0201-21

2023A290-0201-22

2023A290-0201-23

2023A290-0201-24

2023A290-0201-25

2023A290-0201-26

2023A290-0201-27

2023A290-0201-28

2023A290-0201-29

2023A290-0201-30

2023A290-0201-31

2023A290-0201-32

2023A290-0201-33

2023A290-0201-34

2023A290-0209-01

2023A290-0209-02

2023A290-0209-03

2023A290-0209-04

2023A290-0215-01

2023A290-0215-02

2023A290-0215-03

2023A290-0215-04

2023A290-0215-05

2023A290-0215-06

2023A290-0215-07

2023A290-0215-08

2023A290-0327-01

2023A290-0327-02

2023A290-0327-03

2023A290-0327-04

2023A290-0328-01

2023A290-0328-02

2023A290-0328-03

2023A290-0328-04

2023A290-0328-05

2023A290-0328-06

2023A290-0328-07

2023A290-0328-08

2023A290-0328-09

2023A290-0328-10

2023A290-0329-01

2023A290-0329-02

2023A290-0329-03

2023A290-0329-04

2023A290-0329-05

2023A290-0329-06

2023A290-0329-07

2023A290-0329-08

2023A290-0330-01

2023A290-0330-02

2023A290-0330-03

2023A290-0330-04

2023A290-0330-05

2023A290-0330-06

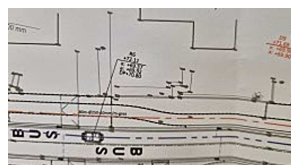
2023A290-0330-07

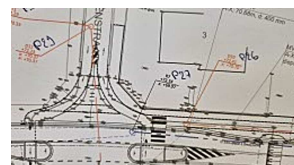
2023A290-0330-08

2023A290-0330-09

2023A290-0330-10

2023A290-0330-11

2023A290-0330-12

2023A290-0330-13

2023A290-0330-14

2023A290-0330-15

2023A290-0330-16

2023A290-0330-17

2023A290-0331-01

2023A290-0331-02

2023A290-0331-03

2023A290-0331-04

2023A290-0331-05

2023A290-0403-01

2023A290-0403-02

2023A290-0403-03

2023A290-0403-04

2023A290-0403-05

2023A290-0403-06

2023A290-0403-07

2023A290-0403-08

2023A290-0403-09

2023A290-0403-10

2023A290-0403-11

2023A290-0403-12

2023A290-0403-13

2023A290-0403-14

2023A290-0403-15

2023A290-0404-01

2023A290-0404-02

2023A290-0404-03

2023A290-0404-04

2023A290-0404-05

2023A290-0404-06

2023A290-0404-07

2023A290-0404-08

2023A290-0404-09

2023A290-0404-10

2023A290-0404-11

2023A290-0404-12

2023A290-0404-13

2023A290-0405-01

2023A290-0405-02

2023A290-0405-03

2023A290-0405-04

2023A290-0405-05

2023A290-0405-06

2023A290-0405-07

2023A290-0405-08

2023A290-0405-09

2023A290-0405-10

2023A290-0405-11

2023A290-0406-01

2023A290-0406-02

2023A290-0406-03

2023A290-0406-04

2023A290-0406-05

Datum: woensdag 01/02/2023

Site: Wijshagerkiezel (Oudsbergen – Wijshagen)

Aanwezig op het terrein: Rik van de Konijnenburg, archeoloog 2015/00041, Glenn De Nutte, archeoloog, Jo Thomassen, landmeter-expert

Opdrachtgever: Hoogmartens, Kantorencomplex Aksent NV, Industrieweg Noord 1118 bus 3, 3660 Oudsbergen
www.hoogmartens.be, tel: +32 89 81 02 30 - mob: +32 496 58 01 22

(contactpersoon: dhr. Dirk Dignef, projectleider – e-mail: dirk.dignef@hoogmartens.be)

Leidraad: Archeologienota ID 1231, DEVILLE, T., HOUBRECHTS, S., SIMONS, R. en DE NUTTE, G., 2019, Wijshagerkiezel, Wijshagen – Gemeente Oudsbergen. Archeologienota door middel van archeologisch bureauonderzoek en landschappelijk booronderzoek, Condor rapporten 527, Hasselt (URI: <https://id.erfgoed.net/archeologie/archeologienotas/12531>)

De aannemer was op maandag 30/01/2023 begonnen met het verwijderen van de strooisellaag voor de aanleg van het fietspad lopende van het rondpunt aan de Weg op Bree / Meeuwerrand tot aan het kruispunt Rietenstraat / Venstraat. Enkel de laatste 75 m vanuit de Rietenstraat naar het rondpunt (westwaarts) is afgebakend als zone archeologisch te begeleiden bij bodemingrepen. Het betreft voor deze zone het verwijderen van de strooisellaag na ontbossing van de zone bestemd voor de aanleg van een fietspad. In de archeologienota en op de werfvergadering d.d. 25/01/2023 werd, in aanwezigheid van erfgoedconsulente mevr. Ingrid Vanderhoydonck gesteld dat de afgraving beperkt bleef tot maximaal 35 cm. Die diepte was ook al aangegeven in de archeologienota ID12531. Na verwijdering van de strooisellaag wordt over de volledige lengte van het tracé de bodem gewalst en vervolgens opgehoogd zodat de afwerkingslaag van het fietspad op gelijke hoogte komt te liggen met het straatniveau. De verwachting die gesteld werd in de archeologienota betrof: *Op basis van de matige geschiktheid voor landbouwdoeleinden van veeleisende teelten wordt een middelhoge archeologische verwachting ingeschat voor nederzettingen en/of sporen van begravingen van landbouwers vanaf het Neolithicum/Bronstijd tot en met het derde kwart van de 18e eeuw ter hoogte van deze bodemeenheden. Echter zonaal ter hoogte van de oranje ovaal op Afbeelding 5.1.2 is er echter sprake van een hoge archeologische verwachting betreffende sporen van begravingen vanaf de Midden-IJzertijd en eventueel fenomenen gelinkt aan een Romeinse cultusplaats. Hier is namelijk*

*de site
Wijshagen De
Rieten bekend.*

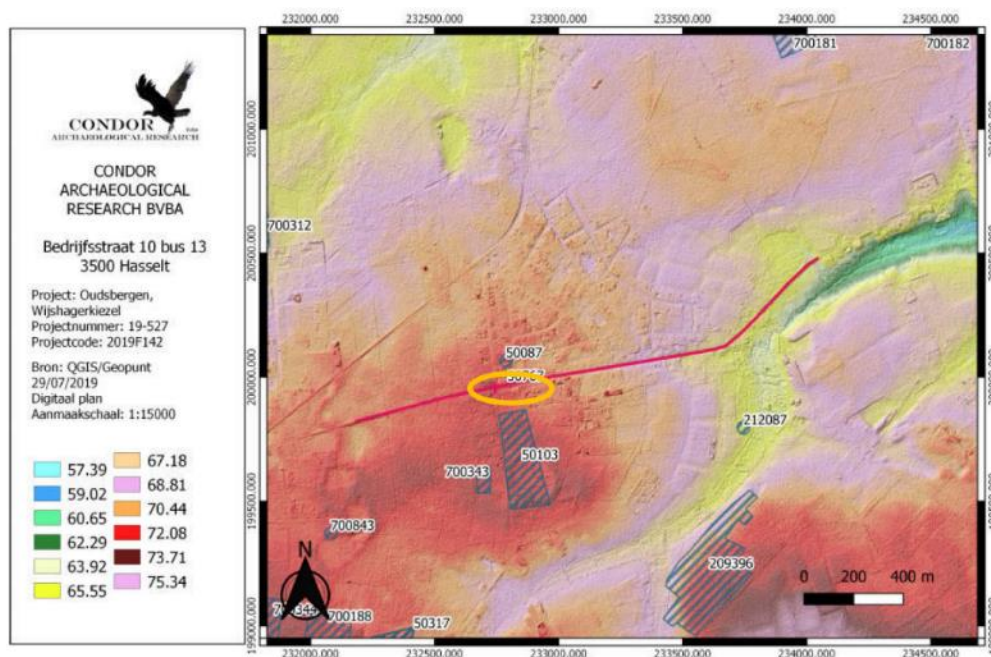

Fig. 1: Afbeelding 5.1.2 uit archeologienota ID12531

Afbeelding 5.1.2. Verwachtingskaart voor sporen van begravingen van landbouwers; geel hoog.

Op basis van die verwachting werd eveneens het gebied afgebakend waar archeologische begeleiding van de werken dient te worden uitgevoerd: *In de oranje zone op de kadasterkaart, de topografische kaart en Afbeelding 5.1.2 binnen het Verslag van de Resultaten, wordt gezien bovenstaande specifieke hoge archeologische verwachtingen, de aard van de huidige gebruik als openbare weg, de aard van de toekomstige werkzaamheden het advies uitgebracht voor een archeologische begeleiding conform opgraving. Dit is namelijk de meest geschikte, optimale en/of strategische onderzoeksmethode.*

Op die manier kan op het ogenblik van de uitvoering der civiele werken zelf worden voldaan aan de plicht tot het veilig stellen van eventueel aanwezige archeologische resten. ... Op basis van de resultaten van het bureauonderzoek vormt deze specifiek deelzone een middelhoge archeologische verwachting voor nederzettingen van landbouwers als een hoge archeologische verwachting voor sporen van begravingen uit de IJzertijd als fenomenen gelinkt aan een Romeinse cultusplaats. (programma van maatregelen archeologienota 12531, p.6 – 7.

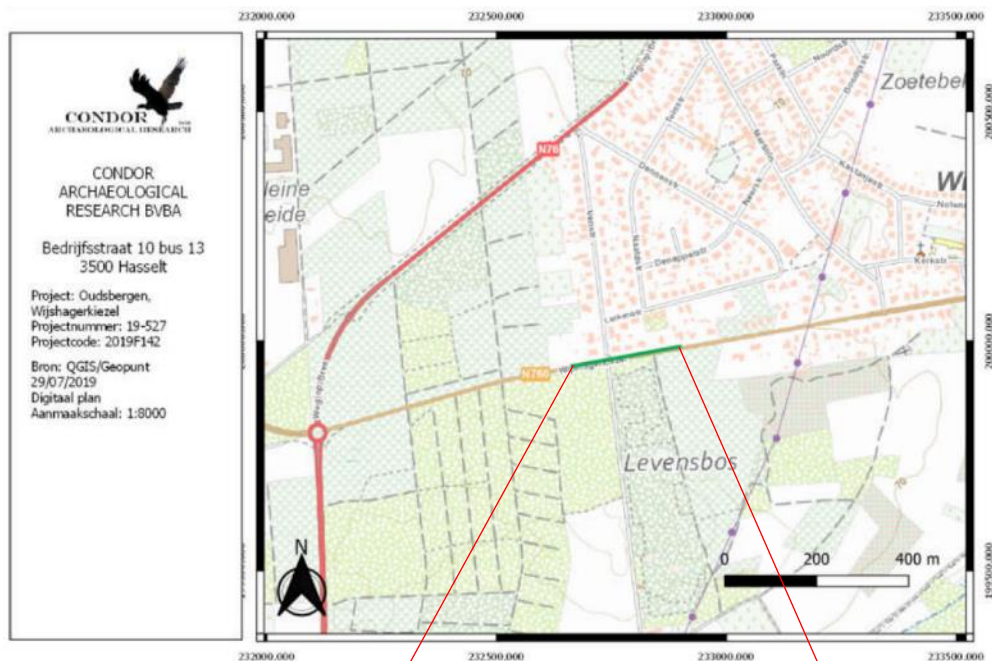

Fig. 2: Het afgebakende gebied zoals opgenomen in het programma van maatregelen van archeologienota ID 12531

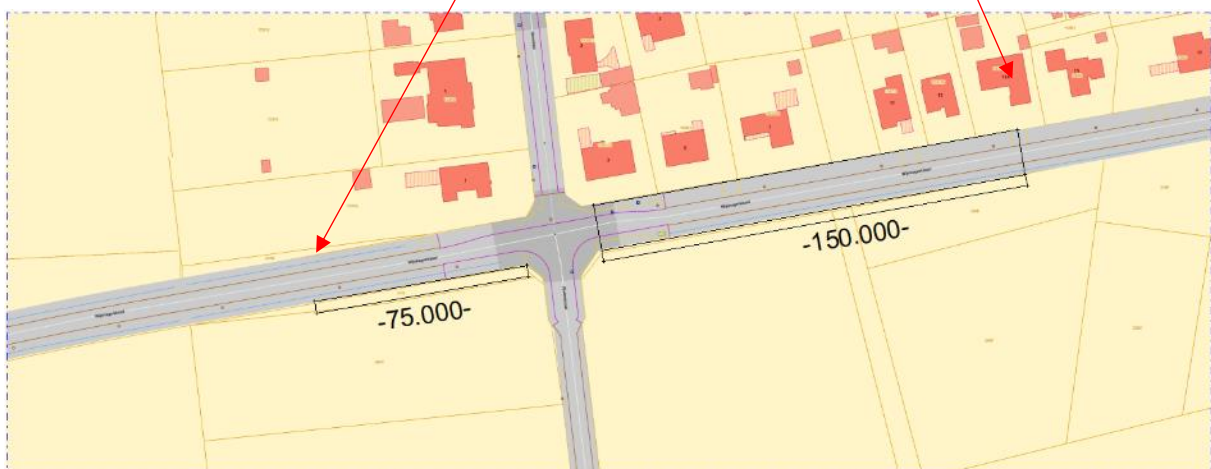

Fig. 3: Het afgebakende gebied geprojecteerd op het GRB et afmetingen van de onderzoekszone

Op 01/02/2023 werd de westelijke zone van 75 meter ontdaan van de strooisellaag. Volgende archeologen waren op het terrein aanwezig om de werken te begeleiden: Rik van de Konijnenburg van HAAST bv en Glenn De Nutte van Pertinax bv. In de week van 23 tot 27/01/2023 werd het tracé van het aan te leggen fietspad ontbost. De boomstronken werden verwijderd. Bij aankomst op het terrein op 01/02/2023 werd een strook van ca. 120 m, lopende vanuit de Rietenstraat richting rondpunt (westwaarts) volledig onderzocht met de metaaldetector. De volledige breedte van de strook, ca. 4 m werd voor het verwijderen van de strooisellaag afgelopen met de metaaldetector in stroken van 1 m. hetzelfde gebeurde nadat de strooisellaag verwijderd was. Er werden enkel een paar drankblikjes aangetroffen, een bout van een machine of (zwaar) voertuig en een geplooid ijzeren band van 3 cm breed en ca. 25 cm lengte met daarin schroefgaten. De metaaldetectie leverde met andere woorden geen enkele archeologische interessante vondst op.

Na het verwijderen van de strooisellaag, de maximaal af te graven diepte, bleek ook geen enkel archeologisch spoor zichtbaar te zijn in het aangelegde vlak. Heel de strook werd over een lengte van 100 m meermaals geïnspecteerd, maar daarbij werd geen enkele aanwijzing aangetroffen voor aanwezigheid van archeologische sporen. Ter verificatie van de bodemopbouw werden met een gutsboor twee boringen gezet in het aangelegde vlak en, ter verificatie van de oorspronkelijke bodemopbouw, werd één boring gezet in het bos op een 20-tal meter afstand van het tracé van het fietspad.

De gutsboringen in het tracé van het fietspad gaven een beeld van een A/C profiel met aan de top een lichte B-achtige, licht bruin-grijze, zwak humeuze insijpelingshorizont. Die B-achtige horizont kan beschouwd worden als de “wortelhorizont”, gevolg van de bebossing in het gebied. Direct aansluitend bij de B-horizont bevindt zich op nauwelijks 5 tot 10 cm diepte, en dikwijls zelfs “dagzomend” na verwijdering van de strooisellaag de C-horizont; geel eolisch zand, licht lemig, matig fijnkorrelig, behorend tot de Formatie van Gent / formatie van Wildert. Dit profiel komt overeen met de bodemserie zoals gekarteerd op de bodemkaart van België: *Volgens de bodemkaart van Vlaanderen situeren zich in het plangebied eveneens droge (lemige) zandgronden met weinig duidelijke humus en/of ijzer B-horizont (bodemserie Zbf en Sbf).*

De boring in het bos – boring B3 - gaf een gelijkaardig beeld: een Strooisellaag (A-horizont) met daaronder een dunne B-horizont en aansluitend de C-horizont.

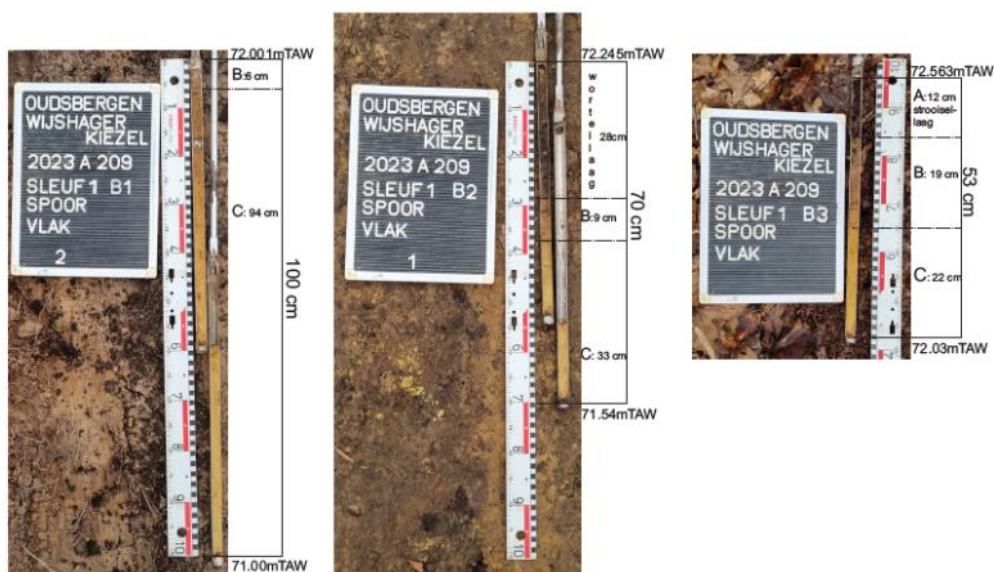

Fig. 4: de boorstalen van de 3 gutsboringen

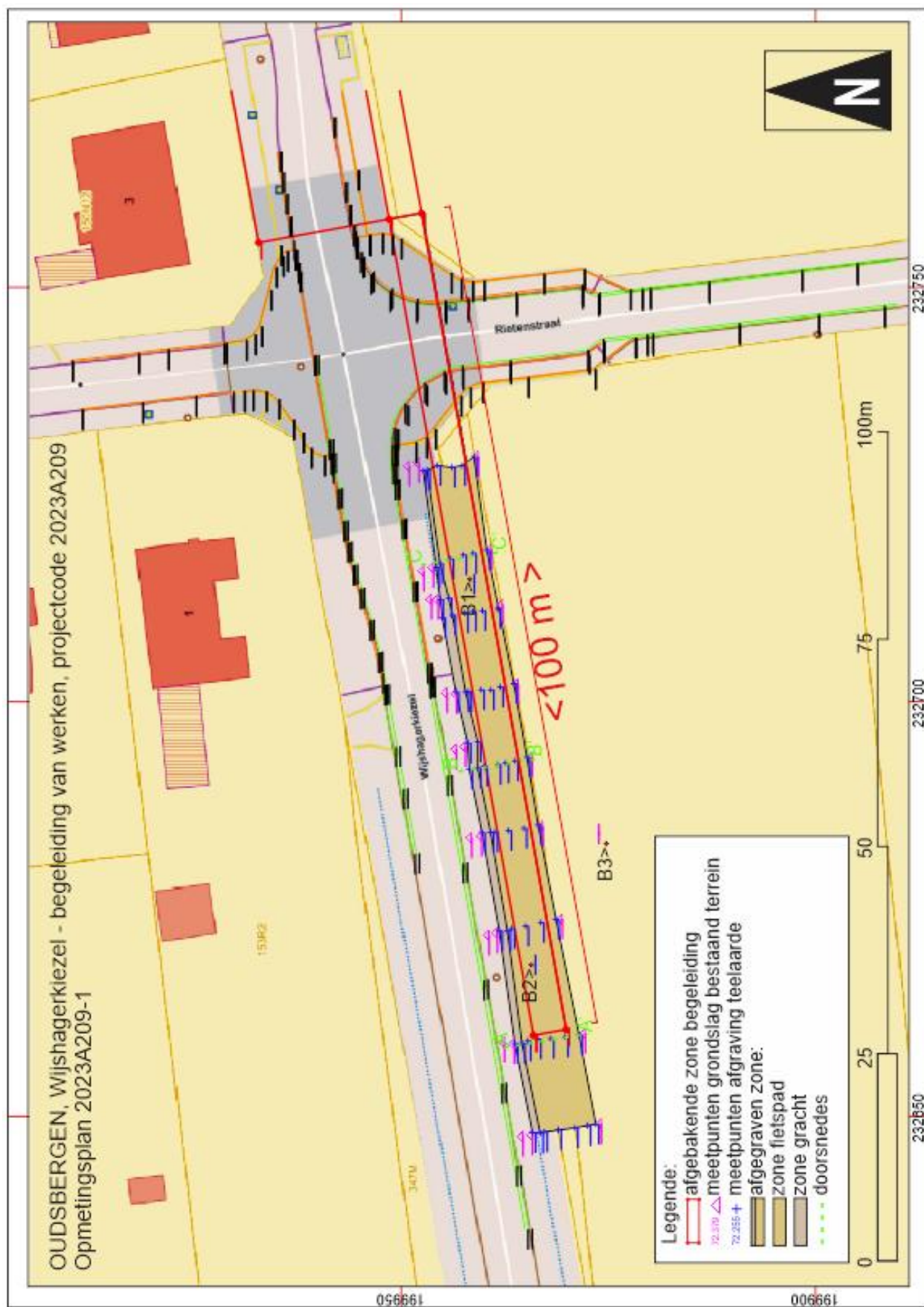

Fig. 5: Opmetingsplan van de te begeleiden zone, bron: J. Thomassen, landmeter-expert

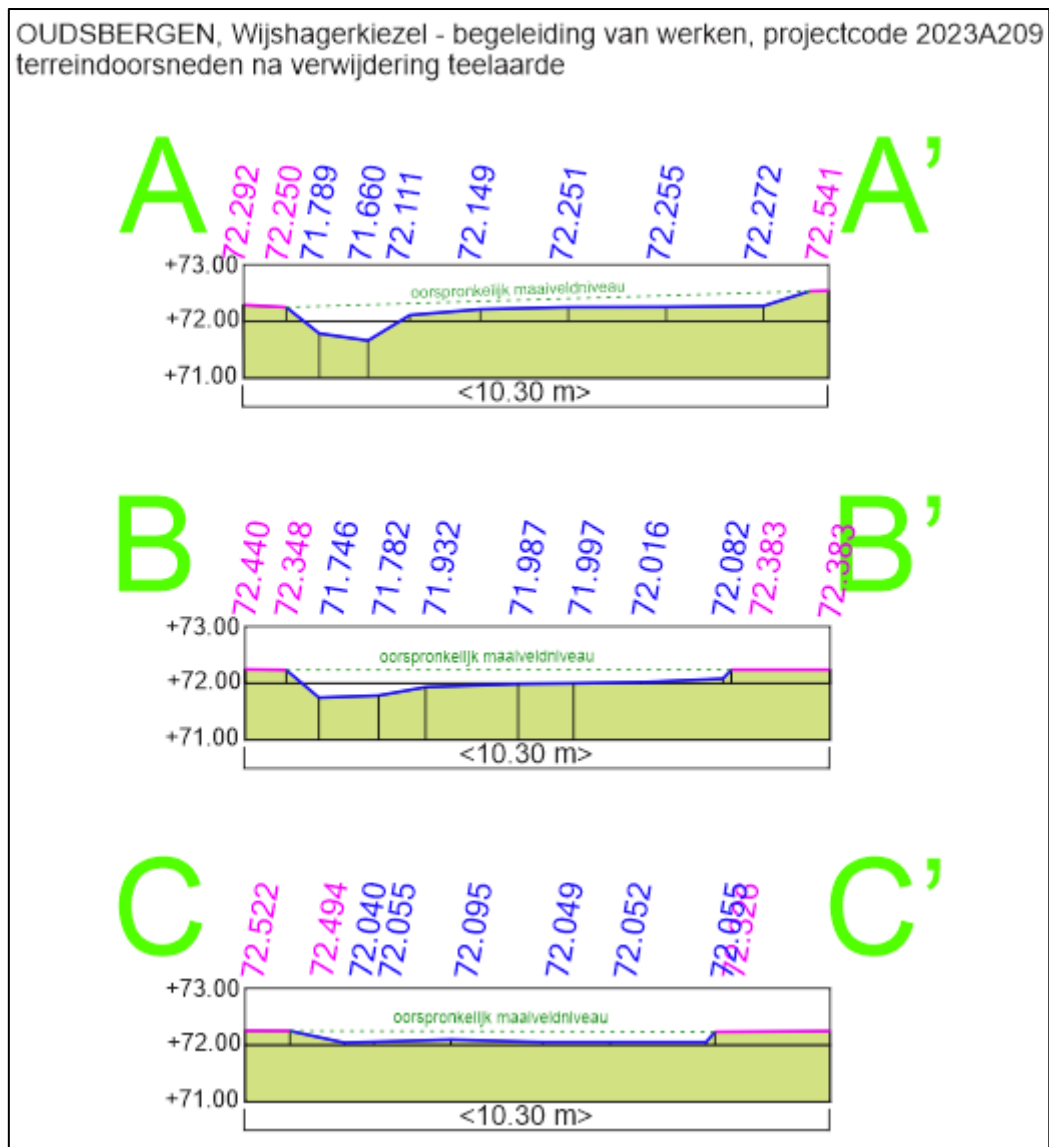

Fig. 6: terreinprofielen A, B en C op basis van de opmetingen van landmeter Thomassen

Aangezien er geen enkel archeologisch spoor werd aangetroffen in de archeologisch te begeleiden zone en er geen enkele archeologisch betekenisvolle vondst werd gedaan kan dit terreindeel vrij gegeven worden van verder archeologisch onderzoek. De te begeleiden zone werd na afgraven van de teelaarde gewalst en zal nu opgehoogd worden tot het niveau van de aanpalende straat. Ook na het aanwalsen van de zone werd het terrein nogmaals geprospecteerd zowel visueel als met de metaaldetector maar ook dat leverde geen enkel archeologisch resultaat op.

Fig. 7: foto's van het aangelegde vlak

Na ontbossing en voor het verwijderen van de teelaarde – na verwijdering van de teelaarde (rechtsboven en onderstaand)

Na het aanwalsen (boven) en (links) de gracht parallel aan de straat, de rood omcirkelde kilometerpaal geeft de afstand tot de Rietenstraat aan, zijnde 100 meter

Datum: donderdag 09/02/2023

Site: Wijshagerkiezel (Oudsbergen – Wijshagen)

Aanwezig op het terrein: Rik van de Konijnenburg, archeoloog 2015/00041, Glenn De Nutte, archeoloog,

Opdrachtgever: Hoogmartens, Kantorencomplex Aksent NV, Industrieweg Noord 1118 bus 3, 3660 Oudsbergen

www.hoogmartens.be, tel: +32 89 81 02 30 - mob: +32 496 58 01 22

(contactpersoon: dhr. Dirk Dignef, projectleider – e-mail: dirk.dignef@hoogmartens.be)

Leidraad: Archeologienota ID 1231, DEVILLE, T., HOUBRECHTS, S., SIMONS, R. en DE NUTTE, G., 2019,

Wijshagerkiezel, Wijshagen – Gemeente Oudsbergen. Archeologienota door middel van archeologisch bureauonderzoek en landschappelijk booronderzoek, Condor rapporten 527, Hasselt (URI:

<https://id.erfgoed.net/archeologie/archeologienotas/12531>)

Een kort terreinbezoek gebracht om de evolutie van de werken te kunnen volgen. Men is bezig ver buiten de afgebakende zone met het aanleggen van de riolering. De toplaag van de bestrating (asfalt) is verwijderd. Gegraven wordt met twee kranen waarbij de ene uitgraaft en rioleringsbuizen aanbrengt en de andere de uitgraving direct terug aanvult. De uitgegraven strook bedraagt nauwelijks 15 meter en schuift geleidelijk op naar het westen, richting Venstraat.

Het fietspad ter hoogte van de afgebakende zone is gedeelte volgestort en deels aangewalst met gemalen asfalt.

Links: het fietspad waarvan de zandopvulling afgedekt wordt met een PE-folie en vervolgens opgehoogd wordt met gebroken asfalt. Rechts de opgebroken weg, zicht op de zanderige ondergrond waarin de rioleringen worden aangelegd.

Datum: woensdag 15/02/2023

Site: Wijshagerkiezel (Oudsbergen – Wijshagen)

Aanwezig op het terrein: Rik van de Konijnenburg, archeoloog 2015/00041, Glenn De Nutte, archeoloog,

Opdrachtgever: Hoogmartens, Kantorencomplex Aksent NV, Industrieweg Noord 1118 bus 3, 3660 Oudsbergen

www.hoogmartens.be, tel: +32 89 81 02 30 - mob: +32 496 58 01 22

(contactpersoon: dhr. Dirk Dignef, projectleider – e-mail: dirk.dignef@hoogmartens.be)

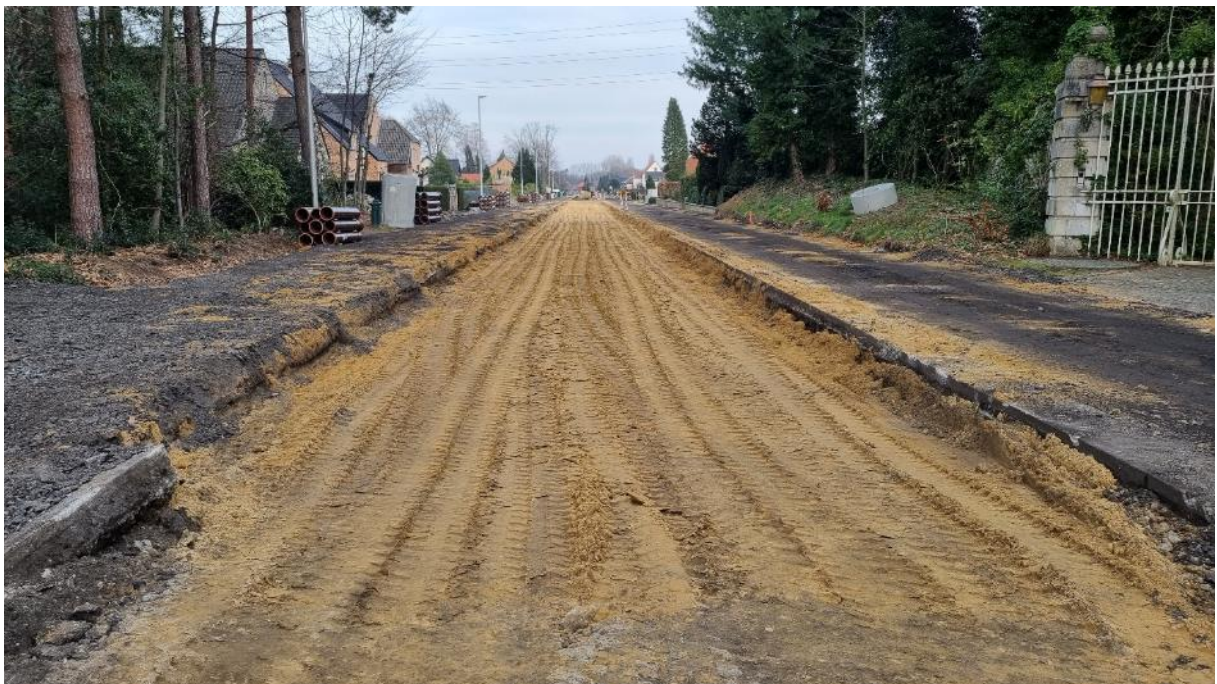
Leidraad: Archeologienota ID 1231, DEVILLE, T., HOUBRECHTS, S., SIMONS, R. en DE NUTTE, G., 2019,

Wijshagerkiezel, Wijshagen – Gemeente Oudsbergen. Archeologienota door middel van archeologisch

bureauonderzoek en landschappelijk booronderzoek, Condor rapporten 527, Hasselt (URI:

<https://id.erfgoed.net/archeologie/archeologienotas/12531>)

Een kort terreinbezoek gebracht om de evolutie van de werken te kunnen volgen. Men is bezig ver buiten de afgebakende zone met het aanleggen van de riolering. De toplaag van de bestrating (asfalt) is verwijderd tot aan de afgebakende zone voor archeologische begeleiding. Gegraven wordt met twee kranen waarbij de ene uitgraaft en rioleringsbuizen aanbrengt en de andere de uitgraving direct terug aanvult. De uitgegraven strook bedraagt nauwelijks 15 meter en schuift geleidelijk op naar het westen, richting Venstraat. Bij het uitgraven wordt een sleufbekisting gebruikt die mee opschuift met de graafwerken. Dit zal de archeologische waarnemingen in de te begeleiden zone sterk bemoeilijken.

De straat (Wijshagerkiezel tussen Venstraat en Martinlaan, oostelijke terreindeel) waar de asfaltlaag en funderingslagen nu volledig verwijderd zijn tot aan de zone vanaf waar de archeologische begeleiding moet starten

De sleufbekisting die gebruikt wordt voor de aanleg van de riolering

Het bodemprofiel zoals vandaag zichtbaar aan de voorzijde van de sleufbekisting: de verwijderde wegopbouw rustte onmiddellijk op een C-horizont met aan de top licht lemige zandlagen met ijzeraanrijking en daaronder zand waarin een horizontale gelaagdheid herkenbaar is (geel eolisch zand, licht lemig, matig fijnkorrelig, behorend tot de Formatie van Gent / formatie van Wildert).

Datum: maandag 27 maart 2023

Site: Wijshagerkiezel (Oudsbergen – Wijshagen)

Aanwezig op het terrein: Rik van de Konijnenburg, archeoloog 2015/00041, Glenn De Nutte, archeoloog,

Opdrachtgever: Hoogmartens, Kantorencomplex Aksent NV, Industrieweg Noord 1118 bus 3, 3660 Oudsbergen

www.hoogmartens.be, tel: +32 89 81 02 30 - mob: +32 496 58 01 22

(contactpersoon: dhr. Dirk Dignef, projectleider – e-mail: dirk.dignef@hoogmartens.be)

Leidraad: Archeologienota ID 1231, DEVILLE, T., HOUBRECHTS, S., SIMONS, R. en DE NUTTE, G., 2019,

Wijshagerkiezel, Wijshagen – Gemeente Oudsbergen. Archeologienota door middel van archeologisch bureauonderzoek en landschappelijk booronderzoek, Condor rapporten 527, Hasselt (URI:

<https://id.erfgoed.net/archeologie/archeologienotas/12531>)

Men begint aan het aanleggen van de riolering ter hoogte van de inrijpoort van huisnr 20. Vanaf dat punt wordt werfbegeleiding voorzien. Maar de kranen staan stil. Blijkt dat men een dag vertraging oploopt en de werken pas op dinsdag 28/03 effectief van start zullen gaan.

De werfzone van oost naar west en van west naar oost

Datum: dinsdag 28 maart 2023

Site: Wijshagerkiezel (Oudsbergen – Wijshagen)

Aanwezig op het terrein: Rik van de Konijnenburg, archeoloog 2015/00041, Glenn De Nutte, archeoloog,

Opdrachtgever: Hoogmartens, Kantorencomplex Aksent NV, Industrieweg Noord 1118 bus 3, 3660 Oudsbergen

www.hoogmartens.be, tel: +32 89 81 02 30 - mob: +32 496 58 01 22

(contactpersoon: dhr. Dirk Dignef, projectleider – e-mail: dirk.dignef@hoogmartens.be)

Leidraad: Archeologienota ID 1231, DEVILLE, T., HOUBRECHTS, S., SIMONS, R. en DE NUTTE, G., 2019,

Wijshagerkiezel, Wijshagen – Gemeente Oudsbergen. Archeologienota door middel van archeologisch

bureauonderzoek en landschappelijk booronderzoek, Condor rapporten 527, Hasselt (URI:

<https://id.erfgoed.net/archeologie/archeologienotas/12531>)

De werken zijn gestart. Over een lengte van 107 meter, te rekenen vanaf de inrijpoort van huisnr 20 werd de laag steenslag, de fundering van de geasfalteerde weg, verwijderd. Hogerop werd enkel het asfalt verwijderd. Onder de steenslag bevindt zich een C-horizont; geel zand, matig fijnkorrelig van structuur, met sporadisch sporen van ijzeraanrijking, soms is een gelaagde structuur zichtbaar. Aan de top zijn heel sporadisch kleine kuilen zichtbaar. In die kuiltjes worden restanten van wortelgestellen aangetroffen die de straat dwarsen.

Het aangelegde vlak, na verwijdering van de steenslag, ligt gemiddeld 30 tot 35 cm onder het aangrenzende maaiveld terwijl ter hoogte van de zone waar de steenslag nog niet verwijderd werd, de afgegraven diepte slechts 17 tot 20 cm bedraagt.

In het aangelegde vlak konden geen sporen herkend worden en werden geen vondsten aangetroffen. De hele lengte werd driemaal, in raaien van 1,5 m, geïnspecteerd met de metaaldetector. Dit leverde geen enkel resultaat op.

Het opvolgen van de aanleg van de riolering leverde ook geen enkel archeologisch resultaat op. De riolering wordt aangelegd met gebruik van een sleuvenbak en twee graafmachines. De ene graaft de grond uit en plaatst de rioleringsbuis, de andere vult de sleuf terug op en verdicht de aanvulgrond. De riolering wordt aangelegd op een diepte van +68.58 m TAW, zijnde 2.38 m onder het aanpalende maaiveld (+70.96 m TAW op het meetpunt ter hoogte van huisnr 17. De grootte van de gebruikte sleuvenbak of sleepbox bemoeilijkt de begeleiding. De bak meet 4.70 m x 2.80 m x 2.00 m (wanddiepte). Door zeer kort bij de sleuvenbak uit te graven en onmiddellijk terug dichten na aanleg van de rioolbuis is het zicht op de bodemprofielen zeer beperkt.

Het aangelegde vlak, na verwijdering van de steenslagfundering van de weg, gefotografeerd van west naar oost

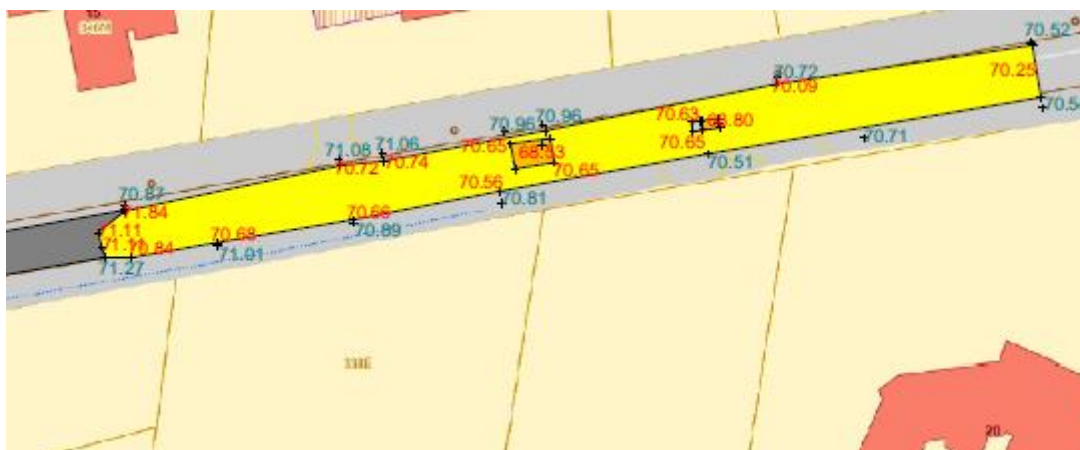
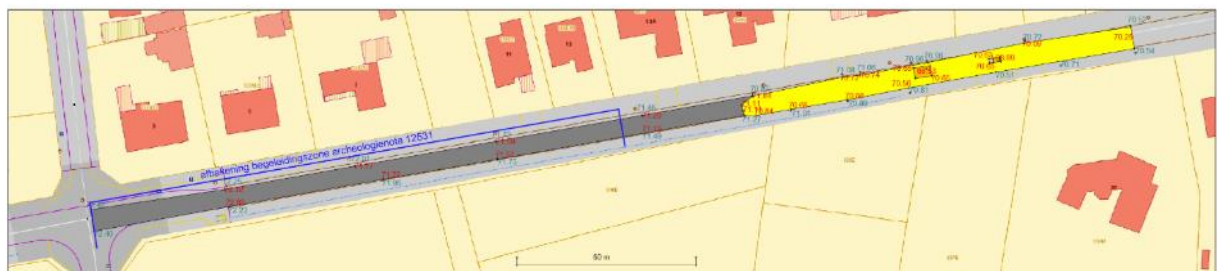

Beperkt zicht op het bodemprofiel tijdens de aanleg van de rioolbuizen

De graafmachines en de sleuvenbak, kort op elkaar in werkvolgorde

Opmetingsplan 28-03-2023 - 16.30u

- grof funderingsmateriaal
- vlak aangelegd onder funderingslaag : geel zand
- sleuvenbak, positie op 28/03/2023-16u - diepte aanzet rioleringsbuizen: +68.53mTAW
- putdeksel/collector en uitgegraven diepte
- 72.25 „maaienveld“ TAW-niveau naast de uitgegraven zones
- 72.03 TAW-niveau aangelegd vlak

Opmetingsplan werf stand op 28-03-2023

Datum: woensdag 29 maart 2023

Site: Wijshagerkiezel (Oudsbergen – Wijshagen)

Aanwezig op het terrein: Rik van de Konijnenburg, archeoloog 2015/00041, Glenn De Nutte, archeoloog,

Opdrachtgever: Hoogmartens, Kantorencomplex Aksent NV, Industrieweg Noord 1118 bus 3, 3660 Oudsbergen

www.hoogmartens.be, tel: +32 89 81 02 30 - mob: +32 496 58 01 22

(contactpersoon: dhr. Dirk Dignef, projectleider – e-mail: dirk.dignef@hoogmartens.be)

Leidraad: Archeologienota ID 1231, DEVILLE, T., HOUBRECHTS, S., SIMONS, R. en DE NUTTE, G., 2019,

Wijshagerkiezel, Wijshagen – Gemeente Oudsbergen. Archeologienota door middel van archeologisch bureauonderzoek en landschappelijk booronderzoek, Condor rapporten 527, Hasselt (URI:

<https://id.erfgoed.net/archeologie/archeologienotas/12531>)

Voormiddag: de werken blijven beperkt tot de zone waar op dinsdag 28/03 de steenslag verwijderd werd. Visuele controle van het aangelegde vlak en metaaldetectie werden op 28/03 al uitgevoerd. Aanleg van de riolering gaat gestaag verder zonder aanwijzingen voor sporen en/of vondsten. Tijdens de graafwerken werd een oude elektriciteitskabel die dwars onder het asfalt liep deels verwijderd.

Aanleg van riolering en verdere verwijdering steenslagfundering

Opmetingsplan 29-03-2023 - 16.30u

- grove steenslag, funderingsmateriaal van geasfalteerde weg
 - vlak aangelegd onder funderingslaag : geel zand
 - sleuvenbak, positie op 29/03/2023-16u - diepte aanzet rioleringsbuizen: +68.53mTAW
 - putdeksel/collector en uitgegraven diepte
- 72.25 „maaienveld“ TAW-niveau naast de uitgegraven zones
 72.03 TAW-niveau aangelegd vlak

Opmetingsplan werf stand op 29-03-2023

Datum: donderdag 30 maart 2023

Site: Wijshagerkiezel (Oudsbergen – Wijshagen)

Aanwezig op het terrein: Rik van de Konijnenburg, archeoloog 2015/00041, Glenn De Nutte, archeoloog,

Opdrachtgever: Hoogmartens, Kantorencomplex Aksent NV, Industrieweg Noord 1118 bus 3, 3660 Oudsbergen

www.hoogmartens.be, tel: +32 89 81 02 30 - mob: +32 496 58 01 22

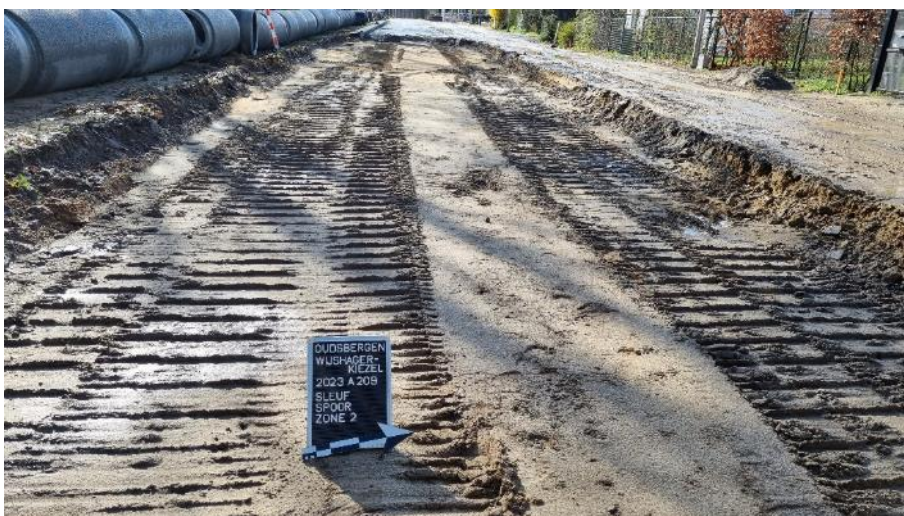
(contactpersoon: dhr. Dirk Dignef, projectleider – e-mail: dirk.dignef@hoogmartens.be)

Leidraad: Archeologienota ID 1231, DEVILLE, T., HOUBRECHTS, S., SIMONS, R. en DE NUTTE, G., 2019,

Wijshagerkiezel, Wijshagen – Gemeente Oudsbergen. Archeologienota door middel van archeologisch bureauonderzoek en landschappelijk booronderzoek, Condor rapporten 527, Hasselt (URI:

<https://id.erfgoed.net/archeologie/archeologienotas/12531>)

De werken vorderen langzaam en vandaag werd vrij lang gewerkt aan het plaatsen van een inspectieput. Desalniettemin werd de steenslag van de weg verwijderd tot de grens van het perceel van huisnr 7. Andermaal diende te worden vastgesteld dat in het aangelegde vlak geen sporen zichtbaar waren. Ook bij het opvolgen van de aanleg van de rioleringsbuizen kon enkel vastgesteld worden dat de bodem archeologisch geen enkel spoor bevatte. Tot heden, tot op de helft van het te begeleiden traject kon geen enkel archeologisch spoor opgemerkt worden nog bevonden er zich vonden in de vorm van voorwerpen in de aangelegde sleuven.

De graafwerken en aangelegde vlakken

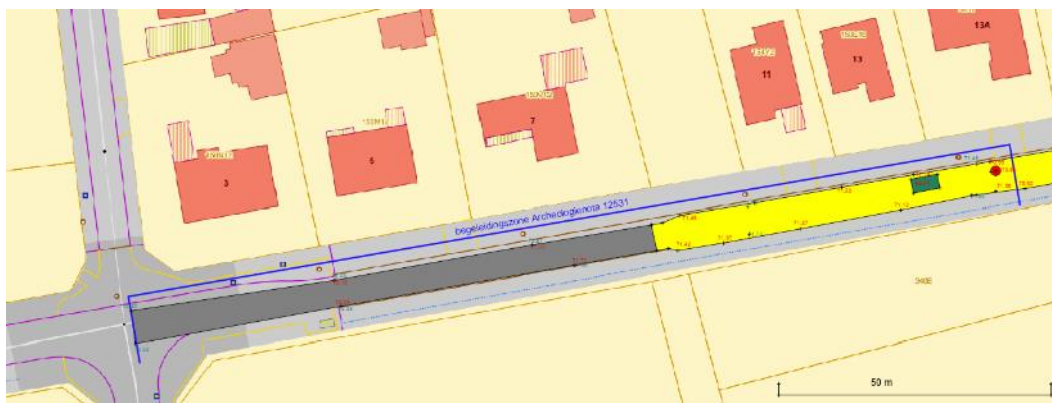

Aanleg van de

inspectieput en bodemprofielen

Opmetingsplan 30-03-2023 - 16.30u

- grove steenslag, funderingsmateriaal van geasfalteerde weg
- vlak aangelegd onder funderingslaag : geel zand
- sleuvenbak, positie op 30/03/2023-16u - diepte aanzet rioleringsbuizen +68.30 m TAW
- inspectieput op -3m tov maaiveld

72.25 „maaiveld“ TAW-niveau naast de uitgegraven zones

72.03 TAW-niveau aangelegd vlak

Opmetingsplan werf stand op 30-03-2023

Datum: vrijdag 31 maart 2023

Site: Wijshagerkiezel (Oudsbergen – Wijshagen)

Aanwezig op het terrein: Rik van de Konijnenburg, archeoloog 2015/00041, Glenn De Nutte, archeoloog,

Opdrachtgever: Hoogmartens, Kantorencomplex Aksent NV, Industrierweg Noord 1118 bus 3, 3660 Oudsbergen

www.hoogmartens.be, tel: +32 89 81 02 30 - mob: +32 496 58 01 22

(contactpersoon: dhr. Dirk Dignef, projectleider – e-mail: dirk.dignef@hoogmartens.be)

Leidraad: Archeologienota ID 1231, DEVILLE, T., HOUBRECHTS, S., SIMONS, R. en DE NUTTE, G., 2019,

Wijshagerkiezel, Wijshagen – Gemeente Oudsbergen. Archeologienota door middel van archeologisch bureauonderzoek en landschappelijk booronderzoek, Condor rapporten 527, Hasselt (URI:

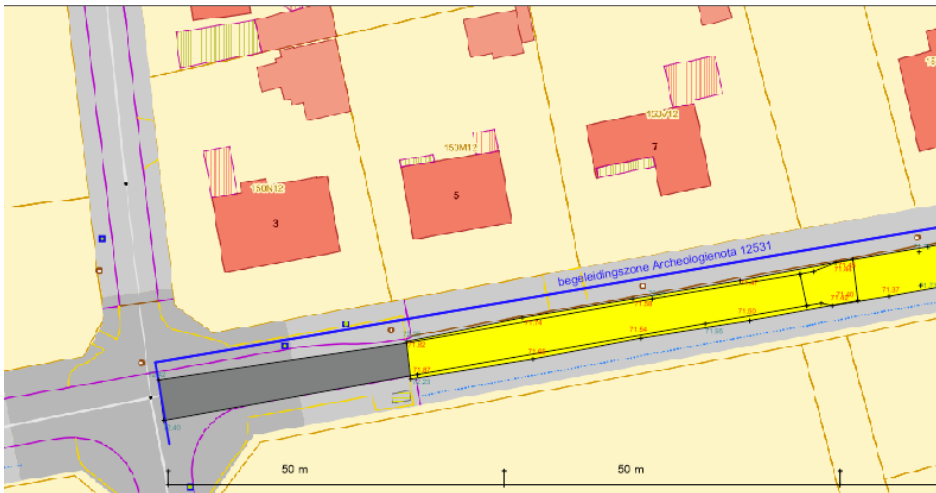
<https://id.erfgoed.net/archeologie/archeologienotas/12531>)

Vandaag wordt enkel het resterende stukje asfalt verwijderd en de onderliggende steenslagfundering. Omwille van de aanhoudende regen zijn de rioleringswerken gestaakt. In het aangelegde vlak is geen enkel spoor herkenbaar. Sporen herkennen wordt mede bemoeilijkt door het stelselmatig heen en weer rijden van de graafmachine, maar de werken worden op de voet gevolgd. Het vlak werd opnieuw gescand met de metaaldetector maar ook dat leverde geen enkel resultaat op.

Beelden van het aangelegde vlak op
31/03/2023

Opmetingsplan 31-03-2023 - 16.30u

- grove steenslag, funderingsmateriaal van geasfalteerde weg
 - vlak aangelegd onder funderingslaag : geel zand
 - sleuvenbak, positie op 30/03/2023-16u - diepte aanzet rioleringsbuizen +68.30 m TAW
 - inspectieput op -3m tov maaiveld
- 72.25 „maaiveld“ TAW-niveau naast de uitgegraven zones
72.03 TAW-niveau aangelegd vlak

Opmetingsplan werf stand op 31-03-2023

Datum: maandag 03/04/2023

Site: Wijshagerkiezel (Oudsbergen – Wijshagen)

Aanwezig op het terrein: Rik van de Konijnenburg, archeoloog 2015/00041, Glenn De Nutte, archeoloog, Joan Janssen, archeoloog

Opdrachtgever: Hoogmartens, Kantorencomplex Aksent NV, Industrieweg Noord 1118 bus 3, 3660 Oudsbergen
www.hoogmartens.be, tel: +32 89 81 02 30 - mob: +32 496 58 01 22

(contactpersoon: dhr. Dirk Dignef, projectleider – e-mail: dirk.dignef@hoogmartens.be)

Leidraad: Archeologienota ID 1231, DEVILLE, T., HOUBRECHTS, S., SIMONS, R. en DE NUTTE, G., 2019, Wijshagerkiezel, Wijshagen – Gemeente Oudsbergen. Archeologienota door middel van archeologisch bureauonderzoek en landschappelijk booronderzoek, Condor rapporten 527, Hasselt (URI: <https://id.erfgoed.net/archeologie/archeologienotas/12531>)

In de voormiddag werden de werken gevolgd door archeoloog Joan Janssen. Hij meldde geen enkele archeologische waarneming, in tegendeel, behalve de over de volledige lengte al waargenomen C-horizont, geel gelaagd zand, vormde telkens het enige dat waargenomen werd. Namiddag waren zowel Glenn De Nutte als rik van de Konijnenburg op het terrein. Glenn zag ter hoogte van huisnr 7 een restant van een begraven podzol. Het bleek maar een kleine spie te zijn in de C-horizont. Iets verder naar het westen was die podzolachtige grijze uitlogingshorizont (E-horizont) verdwenen en

werd tot een diepte van +71.19 m TAW (82 cm onder het aanpalende maaiveld) opgevulde, sterk geroerde grond aangetroffen.

Sporen van een begraven en vergraven restant van een E-horizont (podzol)

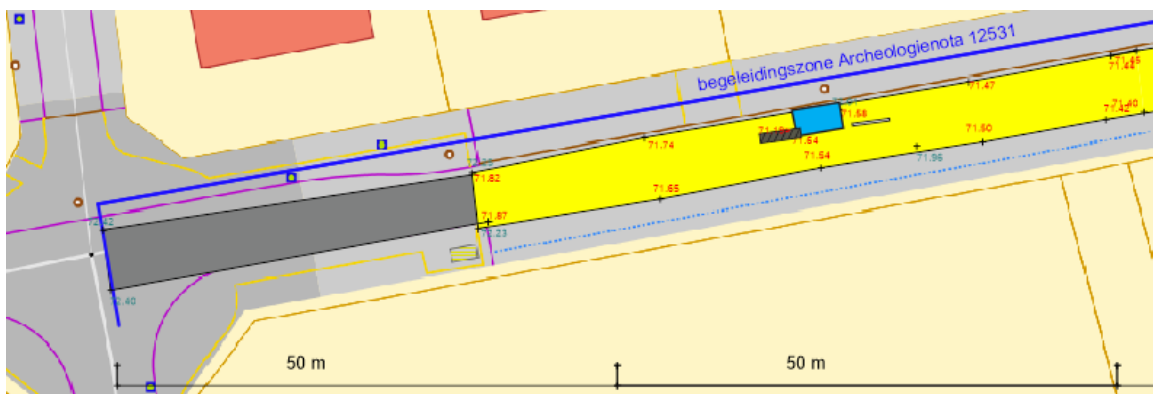

Sporen van opvulgrond, geroerde ophogingslagen

Het aangelegde vlak, stand op 03/04/2023

Opmetingsplan 03-04-2023 - 16.30u

- grove steenslag, funderingsmateriaal van geasfalteerde weg
- vlak aangelegd onder funderingslaag : geel zand
- sleuvenbak, positie op 03/04/2023-16u - diepte aanzet rioleringsbuizen +68.30 m TAW
- inspectieput op -3m tov maaiveld
- 72.25 „maaiveld“ TAW-niveau naast de uitgegraven zones
- 72.03 TAW-niveau aangelegd vlak
- 71.19 TAW-niveau vastgestelde diepte verstoring (opvulgrond)
- begraven restant van een E-horizont (podzol)
- opgebrachte en geroerde grond

Datum: dinsdag 4/04/2023

Site: Wijshagerkiezel (Oudsbergen – Wijshagen)

Aanwezig op het terrein: Rik van de Konijnenburg, archeoloog 2015/00041, Glenn De Nutte, archeoloog

Opdrachtgever: Hoogmartens, Kantorencomplex Aksent NV, Industrieweg Noord 1118 bus 3, 3660 Oudsbergen

www.hoogmartens.be, tel: +32 89 81 02 30 - mob: +32 496 58 01 22

(contactpersoon: dhr. Dirk Dignef, projectleider – e-mail: dirk.dignef@hoogmartens.be)

Leidraad: Archeologienota ID 1231, DEVILLE, T., HOUBRECHTS, S., SIMONS, R. en DE NUTTE, G., 2019,

Wijshagerkiezel, Wijshagen – Gemeente Oudsbergen. Archeologienota door middel van archeologisch bureauonderzoek en landschappelijk booronderzoek, Condor rapporten 527, Hasselt (URI:

<https://id.erfgoed.net/archeologie/archeologienotas/12531>)

Opnieuw werd een inspectieput geplaatst en werd de riolering verder aangelegd. Ook de steenslag werd een stuk verder verwijderd. Opnieuw ontbrak elk spoor van een archeologisch betekenisvolle waarneming. Ter hoogte van de inspectieput en hogerop – verder westwaarts – werd een ophogingslaag waargenomen die reikt tot +71.28 m terwijl het maaiveld ter hoogte van dat punt zich bevindt op +72.35 m TAW, een niveauverschil van 107 cm. Ook werd een elektriciteitskabel in een plastic buis waargenomen. Die kabel dwarsde de straat ter hoogte van de inrit van huisnr 3.

Het plaatsen van de inspectieput en aanduiding van de ophogingslagen

Het vlak na plaatsing van de riolering

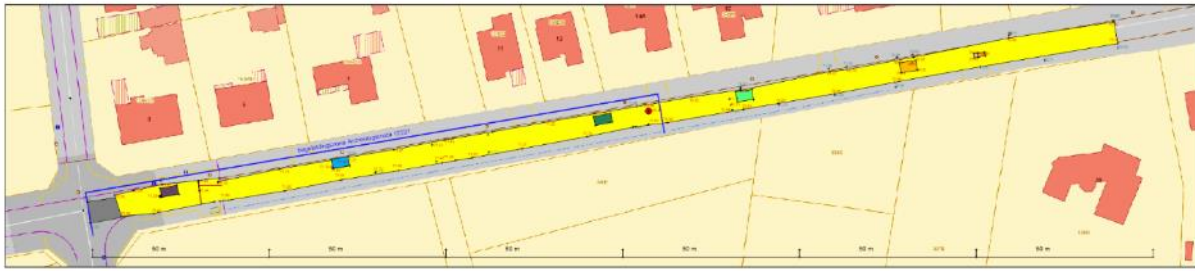

De elektriciteitskabel

Opgehoogde gronden ter hoogte van huisnr 3

Opmetingsplan 04-04-2023 - 16.30u

- grove steenslag, funderingsmateriaal van geasfalteerde weg
- vlak aangelegd onder funderingslaag : geel zand
- sleuvenbak, positie op 04/04/2023-16u - diepte aanzet rioleringsbuizen +68.30 m TAW
- inspectieput op -3m tov maaiveld
- 72.25 „maaiveld“ TAW-niveau naast de uitgegraven zones
- 72.03 TAW-niveau aangelegd vlak
- 71.19> TAW-niveau vastgestelde diepte verstoring (opvulgrond)
- begraven restant van een E-horizont (podzol)
- opgebrachte en geroerde grond
- elektriciteitskabel in plastic buis op +71.36 m TAW

Datum: woensdag 5/04/2023

Site: Wijshagerkiezel (Oudsbergen – Wijshagen)

Aanwezig op het terrein: Rik van de Konijnenburg, archeoloog 2015/00041, Glenn De Nutte, archeoloog

Opdrachtgever: Hoogmartens, Kantorencomplex Aksent NV, Industrieweg Noord 1118 bus 3, 3660 Oudsbergen

www.hoogmartens.be, tel: +32 89 81 02 30 - mob: +32 496 58 01 22

(contactpersoon: dhr. Dirk Dignef, projectleider – e-mail: dirk.dignef@hoogmartens.be)

Leidraad: Archeologienota ID 1231, DEVILLE, T., HOUBRECHTS, S., SIMONS, R. en DE NUTTE, G., 2019,

Wijshagerkiezel, Wijshagen – Gemeente Oudsbergen. Archeologienota door middel van archeologisch bureauonderzoek en landschappelijk booronderzoek, Condor rapporten 527, Hasselt (URI:

<https://id.erfgoed.net/archeologie/archeologienotas/12531>)

Laatste dag van rioleringswerken onder het oude wegdek van de Wijshagerkiezel. In de profielen is geen enkel archeologisch spoor waargenomen. De bodemopbouw blijkt andermaal te bestaan uit C-materiaal; geel licht lemig zand, licht gelaagd met op de top insijpelingsporen van de ondertussen verwijderde steenslag.

De laatste strook riolering met plaatsing van een inspectieput op de kop.

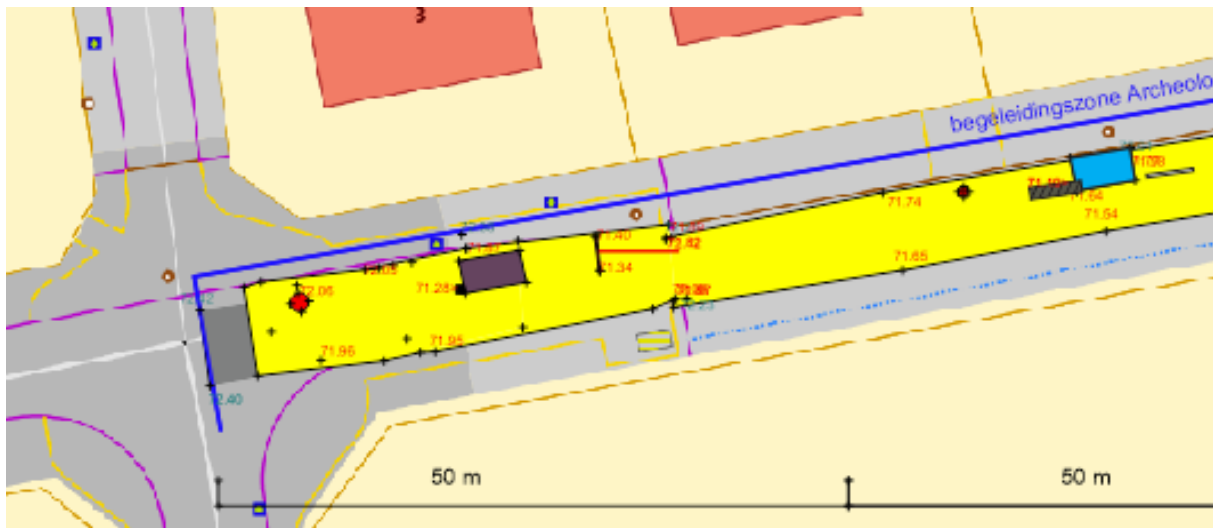

Het vlak na plaatsing van de riolering van oost naar west en van west naar oost (vanop het kruispunt met de Venstraat)

Aan de noordzijde van de straat zal doorheen het afgebakende projectgebied nog een DWA-riolering worden aangelegd maar die riolering is ter vervanging van een bestaande riolering. Opvolging zal dus enkel aantonen dat men in sterk geroerde grond gaat graven.

Het allerlaatste stuk is een kruising van de Wijshagerkiezel met de Venstraat en de Rietenstraat.

Opmetingsplan 05-04-2023 - 16.30u

- grove steenslag, funderingsmateriaal van geasfalteerde weg
- vlak aangelegd onder funderingslaag : geel zand
- sleuvenbak, positie op 04/04/2023-16u - diepte aanzet rioleringsbuizen +68.30 m TAW
- inspectieput op -3m tov maaiveld
- 72.25 „maaiveld“ TAW-niveau naast de uitgegraven zones
- 72.03 TAW-niveau aangelegd vlak
- 71.19> TAW-niveau vastgestelde diepte verstoring (opvulgrond)
- begraven restant van een E-horizont (podzol)
- opgebrachte en geroerde grond
- elektriciteitskabel in plastic buis op +71.36 m TAW

Datum: donderdag 6/04/2023

Site: Wijshagerkiezel (Oudsbergen – Wijshagen)

Aanwezig op het terrein: Rik van de Konijnenburg, archeoloog 2015/00041, Glenn De Nutte, archeoloog

Opdrachtgever: Hoogmartens, Kantorencomplex Aksent NV, Industrieweg Noord 1118 bus 3, 3660 Oudsbergen

www.hoogmartens.be, tel: +32 89 81 02 30 - mob: +32 496 58 01 22

(contactpersoon: dhr. Dirk Dignef, projectleider – e-mail: dirk.dignef@hoogmartens.be)

Leidraad: Archeologienota ID 1231, DEVILLE, T., HOUBRECHTS, S., SIMONS, R. en DE NUTTE, G., 2019, Wijshagerkiezel, Wijshagen – Gemeente Oudsbergen. Archeologienota door middel van archeologisch bureauonderzoek en landschappelijk booronderzoek, Condor rapporten 527, Hasselt (URL: <https://id.erfgoed.net/archeologie/archeologienotas/12531>)

Ter controle nog even gaan nakijken of er toch geen sporen zouden kunnen aangetroffen worden bij de aanleg van de DWA-leiding ter hoogte van de huisnummers 3, 5 en 7. Maar uit de profielen en de uitgraving blijkt duidelijk dat de oude riolering vervangen wordt door nieuwe DWA-leidingen. Ook de elektriciteitskabel, eerder al opgemerkt bij de aanleg van de RWA riolering onder het opgebroken wegdek, werd weer zichtbaar. Uit het

profiel steken ook buizen van de oude huisaansluitingen. Het profiel is dus een opvulling van geel zand met aan de top soms nog sporen van opgehoogde, aangevulde grond met steenslag.

De aanleg van de DWA-leiding elektriciteitskabels die de straat van noord naar zuid dwarsen

Oude riolering en oude huisaansluitingen